

IV
ODLUKA SUDA O PREDLOZIMA
ZA DOPUNU DOKAZNOG POSTUPKA

K.P. br. 5/03

TRANSKRIPT AUDIO ZAPISA S GLAVNOG PRETRESA
ODRŽANOG DANA 20. MARTA 2007. GODINE

Predsednik Veća: [...] ODBIJA se predlog da se sasluša u svojstvu svedoka Miroslav Milošević, bivši načelnik MUP Srbije, Resora Javne bezbednosti, na predložene okolnosti, jer po mišljenju ovoga Suda sve njegove izjave i okolnosti na koje je predložen nisu od značaja i ne doprinose rasvetljavanju ovog krivičnog događaja.

Veće je donelo

R E Š E N J E

ODBIJAJU SE svi ostali predlozi punomoćnika oštećenog, advokata Srđe Popovića a koji su podneti na glavnom pretresu i u pismenom podnesku od 14. 2. 2007. godine, a koji se odnose na jednu istu opštu okolnost provere odbrane prvookrivljenog u njenom delu u kome se na strani prvookrivljenog osporava postojanje subjektivnog elementa zabranjene namere kao motivišuće predstave cilja za izvršenje dela koje mu se stavlja na teret. Veće smatra da je motiv izvršenja krivičnog dela utvrđivan tokom celog ovog postupka, da su utvrđivani politički ciljevi grupe koja je izvršila krivično delo ubistva predstavnika najviših državnih organa iz člana 132. i zbog krivičnog dela ugrožavanja ustavnog uređenja, a to prema navodima iz optužnice. Ne može se prigovoriti ovom Veću

da od početka trajanja ovog krivičnog postupka i izvođenja dokaza nisu utvrđivani motivi za izvršenje krivičnog dela koji su optuženima stavljeni na teret. Moram naglasiti da je Veće pored ovih iznetih predloga od strane punomoćnika oštećene porodice dr Zorana Đinđića neposredno na glavnom pretresu i u pismenom obliku imalo mogućnosti, kao što su imali i svi ostali učesnici postupka i opšta javnost, da prati i predloge koji su izneti i putem medija, i to kako pisanih, tako i elektronskih, to su izneta ne samo mišljenja punomoćnika oštećenih, već i nekih drugih istomišljenika u pogledu iznetih predloga, a u vezi sa utvrđivanjem motiva i političkog delovanja, okolnosti, i to pre svega političkih okolnosti koje su omogućile da se izvrši delovanje ove organizovane kriminalne grupe u vezi sa krivičnim delima koja su im stavljena na teret. Javnosti radi, ja kao predsednik Veća a u ime Veća, moram reći da je optužnicom Specijalnog tužilaštva KTS. br. 2/03 od 21. 8. 2003. godine optuženima stavljeno na teret da su delovali samo u jednom kraćem vremenskom periodu, i to, kako se navodi pod tačkom 1 optužnice, krajem 2002. i početkom 2003. godine kada im je i stavljeno na teret da su izvršili krivično delo udruživanje radi neprijateljske delatnosti i ova druga krivična dela. Prema tome, ni u jednom segmentu dispozitiva ove optužnice Specijalnog tužilaštva ne pominje se niti se optuženima stavlja na teret da su svoju delatnost počinili organizovano i započeli organizovanjem oružane pobune Jedinice za specijalne operacije. Nesporno je da se na strani 32 obrazloženja ove optužnice u jednoj jedinoj rečenici nakon opisa radnji pominje da je počela priprema tog dela sa pobunom Jedinice za specijalne operacije, ali kao i što svi znamo Veće je vezano i Sud je vezan dispozitivom optužnice. Prema tome, netačno se interpretira da je tužilac u optužnici stavio na teret u opisu krivičnog dela delovanje oružane formacije Jedinice za specijalne operacije kroz pobunu jer smo dokazivanjem, a što je svima poznato, znali i znamo da je do dejstva ove Jedinice za specijalne

operacije i njenog izlaska na autoput kod „Sava centra“ došlo u novembru mesecu 2001. godine, znači mnogo ranije nego za period koji se optužnicom okrivljenima stavlja na teret, kao što sam rekla to je kraj 2002. i početak 2003. godine. Veće stoji na stanovištu da su politički ciljevi koji su u datim političkim okolnostima motivisali ponašanje optuženog Milorada Ulemeka i Zvezdana Jovanovića i drugih optuženih bili predmet utvrđivanja tokom ovog krivičnog postupka, imajući u vidu kvalifikaciju krivičnog dela koje je optuženima stavljeno na teret jer je Sud tokom postupka saslušao brojne svedoke upravo na okolnosti sa kojih političkih pozicija se delovalo preko Jedinice za specijalne operacije i preko konkretnih optuženih u kojim političkim uslovima, kakva je klima prethodila svim tim akcijama, tako da je Sud saslušao veliki broj svedoka o kojima u optužnici nije bilo reči. Radi se o svedocima iz javnog i političkog života Srbije koji su bili na političkoj sceni u vreme i neposredno pre atentata na predsednika vlade dr Zorana Đinđića, kao i o licima koja su se našla na političkoj sceni Srbije posle izvršenog atentata. Mislim da ne moram ponavljati da smo saslušavali neke od tih svedoka i više dana pred Većem, da su tako saslušani svedoci tadašnji ministar unutrašnjih poslova Dušan Mihajlović, koji je iscrpno izneo u svom izlaganju klimu, političke okolnosti u kojima su delovali, zahteve političke koje je iznela Jedinica za specijalne operacije, te ponašanje vlade, njega, znači svedoka Mihajlovića kao ministra unutrašnjih poslova u tim okolnostima, a takođe je izneo i ocenu ponašanja predsednika vlade dr Zorana Đinđića i to će biti sve predmet ocene od strane ovoga Veća. Pored ovih svedoka mi smo saslušali i druge svedoke a iz njihovih iskaza smo dobili i njihov sud da se radi o političkim zahtevima predstavnika Jedinice za specijalne operacije, da je Vlada Republike Srbije tada delimično i udovoljila njihovim zahtevima tako što je smenila načelnika Resora državne bezbednosti Gorana Petrovića i njegovog zamjenika Zorana Mijatovića, koji su takođe saslušani pred ovim

Većem. Pored ovih svedoka saslušan je i svedok Dejan Mihajlov, zatim Zoran Janjušević, Vladimir Popović, Čedomir Jovanović, a o političkim uslovima i okolnostima u kojima se ova kriminalna grupa organizovala i delovala govorili su i drugi svedoci kao i svedoci saradnici, a što se može videti iz transkripata. Prema tome, smatramo da su motivi i politička pozadina delovanja ove kriminalne grupe za sada dovoljno rasvetljeni. Pored toga, moram naglasiti da je Veće imalo u vidu i da je punomoćnik oštećenih priložio Sudu i predlog koji je podneo specijalnom tužiocu za proširenje optužnice za krivično delo oružane pobune. Radi se o posebnom krivičnom delu koje nije obuhvaćeno ovom optužnicom, a Sud je, svi znamo, vezan optužnicom. Nakon predaje ovog predloga za proširenje optužnice koji je Sud primio 14. februara 2007. godine u pismenoj formi i zatim neposredno na glavnom pretresu, na pitanje predsednika Veća upućenog zameniku specijalnog tužioca da se izjasni na glavnom pretresu da li će biti proširenje optužnice, zamenik specijalnog tužioca se jasno izjasnio da proširenja optužnice za ovo posebno krivično delo oružane pobune neće biti do kraja ovog krivičnog postupka. To posebno naglašavam iz razloga što je punomoćnik oštećenih u predlogu za dopunu dokaznog postupka ponovio predloge koje je izneo u ovom pismenom predlogu za proširenje optužnice, a što može biti predmet posebnog krivičnog postupka ukoliko dođe do podizanja optužnice za krivično delo oružane pobune, gde će se posebno utvrđivati motivi, politički uslovi u kojima je delovala Jedinica za specijalne operacije i eventualno motivi optuženih ako budu optuženi za to delo. Proširenje optužnice u ovoj fazi postupka Veće smatra da bi samo vodilo odugovlačenju krivičnog postupka. Mi smo političke motive optuženih analizirali i u okviru optužnice i eventualnom delovanju ove kriminalne grupe, to je sve bilo predmet razmatranja, a biće predmet ocene od strane ovog Veća kada budo stigli do izricanja presude. Veće se izjasnilo ranije u pogledu čitanja izjava mnogih javnih ličnosti iz političkog

života Srbije koje su date sredstvima informisanja povodom ovog krivičnog slučaja. Radi se o političkim izjavama koje ne mogu biti predmet odlučivanja suda jer sud upravo ima zadatak da ovaj krivični događaj rasvetli do kraja i bavi se samo utvrđivanjem spornih činjenica koje su bitne za ovaj krivični događaj. Izjave pojedinaca medijima mogu biti interesantne za vršenje istorijskih, socioloških i drugih studija za pisanje memoara i stvaranje arhivske građe i slično, ali ne mogu biti predmet ocene ovog Veća jer nemaju nikakve veze sa samim krivičnim događajem. Nesporno je da je Sud obavezan da reši navode optužnice i da utvrdi istinu o ovom krivičnom događaju, da je vezan činjeničnim opisom iz optužnice, a ne pravnom kvalifikacijom. Sud mora utvrditi da li su optuženi krivi za dela koja im se optužnicom stavljaju na teret i Veće tako postupa u želji da svoj zadatak obavi profesionalno, krećući se u granicama prava i rešavajući konkretni događaj. Sve ono što mnogi izražavaju i izjavljuju i iskazuju u vezi sa ovim slučajem može biti predmet istraživanja u nekim drugim oblastima, politike, analize društvenih prilika i socioloških analiza. Međutim svedoci smo da se mnogi bave analizom dokaza i pre nego što su oni predloženi ovom veću a kasnije i pre nego što Veće donese odluku po tim predlozima pa smatramo da se na taj način vrši pritisak na sud. Mislim da to nije dozvoljeno i da treba pustiti Sud da sam odluči na zakonit način a da sva lica koja su zainteresovana i koja u ovom krivičnom postupku iznose predloge, koje su stranke u postupku ili imaju interesa, sačekaju odluku Veća i koriste pravna sredstva predviđena Zakonom, a da ne koriste druge načine koji nisu upravljani na rešenje ovog krivičnog slučaja iz optužnice ni po vremenu kako se to čini a ni po okolnostima na koje se to čini jer zaista Veće može odlučivati i raditi samo u vezi onoga što optužnica sadrži a ništa preko optužnice i ne za dela koja optužnicom nisu obuhvaćena i koja optuženima nisu stavljena na teret. To je ono o čemu smo mi odlučili.

Predsednik veća donosi

R E Š E N J E

PREKIDA SE glavni pretres radi odmora i određuje pauza u trajanju od 20 minuta.

NASTAVAK GLAVNOG PRETRESA U 13,36

Predsednik Veća: Izvolite.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Hteo sam da stavim prigovore na odluku kojom ste odbili.

Predsednik Veća: Pa nema prigovora, to ćete u žalbi staviti.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Mogu primedbe da stavim.

Predsednik Veća: Stavite, izvolite

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Staviću Vam primedbu. Vi ste sami kazali da se u optužnici govori o oružanoj pobuni, akciji, protestu, svejedno šta, kao o pripremi za ono krivično delo koje se njima stavlja na teret. Prema tome potpuno su legitimni bili svi dokazni predlozi koji su išli za tim da se čuju ljudi koji su učestvovali u tim pripremama i koji su čak i doprineli u nekoj meri nastupanju posledice. Eto samo toliko.

Predsednik Veća: Dobro, tu ste primedbu stavili iako nije predviđena zato što su legitimni predlozi. Zato je Veće o njima i odlučivalo i ponovo naglašavam da o protestu i oružanoj pobuni u dispozitivu optužnice nema ni reči. Imate samo u obrazloženju jednu jedinu rečenicu na 32. strani i ništa više. Za reč se javio prvooptuženi Milorad Ulemek, izvolite.

(strane 53–60)

* * *

K.P. br. 5/03

TRANSKRIPT AUDIO ZAPISA SA GLAVNOG PRETRESA
ODRŽANOG DANA 23. MARTA 2007. GODINE

Predsednik Veća: Imajući u vidu predloge punomoćnika oštećenih advokata Srđe Popovića, ja sam iznela jednu opštu rečenicu neću ponavljati u zaključku o izdvajanju iz spisa svih predloga koje je izneo advokat Srđa Popović, punomoćnik porodice oštećenog, tačno je rečeno kako, i sad ću citirati „odbijaju se svi ostali predlozi punomoćnika oštećenog advokata Srđe Popovića a koji su podneti na glavnom pretresu i u pismenom podnesku od 14. 2. 2007. godine a koji se odnose na jednu istu opštu okolnost provere odbrane prvookrivljenog u njenom delu u kome se na strani prvooptuženog osporava postojanje subjektivnog elementa zabranjene namere kao motivišuće predstave cilja za izvršenje dela koje mu se stavlja na teret“. To sam imala u vidu i Veće je imalo u vidu sve pismene predloge za čitanje raznih izjava lica sa javne i političke scene Srbije, dali smo obrazloženje za ovaj, takav stav za odbijanje. Mi nismo konkretno rekli o predlozima za saslušanje određenih lica kao svedoka koji su davali te izjave, pa Veće donosi

R E Š E N J E

Da se ODBIJAJU predlozi punomoćnika oštećenog advokata Srđe Popovića da se u svojstvu svedoka saslušaju Dr Vojislav Koštunica, Rade Bulatović, Dragan Jočić, Božović Vladimir, Aleksandar Tijanić i Gradimir Nalić.

Obrazloženje za saslušanje ili razlozi kojim se odbijaju predlozi za neposredno saslušanje ovih svedoka u cilju utvrđivanja motiva i političkog delovanja i stvaranje ambijenta dati su u odnosu na obrazlaganje odbijenog predloga za motive delovanja koji smo dali u nastavku glavnog pretresa.

(strana 6)

V
SASLUŠANJE SVEDOKA
ACE TOMIĆA

K.P. br. 5/03

TRANSKRIPT AUDIO ZAPISA S GLAVNOG PRETRESA
ODRŽANOG DANA 20. MARTA 2007. GODINE

Adv. Srđa Popović: Pa, ima dokaza za to. Da li ste se nekada sastali sa Milošem Simovićem?

Predsednik Veća: Nisam čula pitanje.

Adv. Srđa Popović: Da li se nekada sastao sa Milošem Simovićem?

Svedok Aco Tomić: Ne znam ko je to.

Predsednik Veća: Možete objasniti zbog čega postavljate to pitanje?

Adv. Srđa Popović: Zato što tako svedoči Dušan Krsmanović.

Predsednik Veća: Molim?

Adv. Srđa Popović: Zato što tako svedoči Dušan Krsmanović.

Adv. Veljko Delibašić: Prigovor, sudija. Nije istina da Dušan Krsmanović tako svedoči. Stavljam prigovor.

Predsednik Veća: Ne. Prvo, Dušan Krsmanović ne svedoči. On je optužen u ovom postupku. A druga stvar, ja vas pitam samo da nam objasnite imate li neko drugo saznanje osim izjave Dušana Krsmanovića koji je ćutao na pretresu i osporio i tražili su izdvajanje tog zapisnika.

Adv. Srđa Popović: To je zapisnik iz istrage na koji se ja pozivam.

Predsednik Veća: Hoćete li da povučete to pitanje ili da donesem rešenje da se zabranjuje odgovor na to pitanje.

Adv. Srđa Popović: Da. Donesite rešenje.

Predsednik Veća: Predsednik Veća donosi

R E Š E N J E

ZABRANJUJE SE odgovor na pitanje koje je postavio punomoćnik oštećenih.

Da li tražite odluku Veća?

Punomoćnik oštećenih advokat Srđa Popović: Ne.

(strane 26 i 27)

Punomoćnik oštećenih advokat Srđa Popović: Ja sam samo hteo, pošto mi, znate, nemamo prava žalbe kao zastupnici oštećenih, hteo sam da izjavim prigovore protiv ove poslednje Vaše odluke kojom ste mi zabranili da postavim pitanje.

NASTAVAK GLAVNOG PRETRESA U 11,46

Predsednik Veća: Za reč se javio punomoćnik porodice oštećenog dr Zorana Đinđića, advokat Srđa Popović. Izvolite.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Dakle hoću da izjavim prigovore što ste mi zabranili to pitanje i to ste obrazložili time da ne mogu da se pozivam na iskaz Dušana Krsmanovića jer se on brani ćutanjem na glavnom pretresu i mislim da je ta Vaša odluka bila pogrešna jer on je dao iskaz kod istražnog sudije i taj iskaz je čitan na glavnom pretresu i on je deo dokaznog postupka.

Predsednik Veća: Dobro, rekli ste svedočenje? Tako ste rekli?

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Pa da, ali smo se razumeli da se radi o iskazu, Vi ste me ispravili i ja sam prihvatio.

Predsednik Veća: Ja sam Vas tada pitala da li tražite odluku Veća, Vi ste rekli ne. Ovo sad nek uđe kroz primedbu.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Pa ja stavljam prigovor, ja ne smem da stavim prigovor ako nisam tražio odluku Veća, pa to ne stoji. To ne stoji. Ja mogu da stavim prigovore Vašoj odluci, iako nisam tražio odluku Veća.

Predsednik Veća: Dobro. Znete i sami da su tražili branioci izdvajanje svega onoga što je dao Dušan Krsmanović u istrazi i u pretkrivičnom postupku.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Molim, izvolite, nisam Vas čuo?

Predsednik Veća: Kažem, znate i sami da su branioci tražili izdvajanje svih izjava koje je dao Dušan Krsmanović.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Znam.

Predsednik Veća: Dobro.

Punomoćnik oštećenog adv. Srđa Popović: Ja to znam, ali ono što nije još izdvojeno, a ne može ni biti izdvojeno pre završetka dokaznog postupka, to je deo spisa i na to se ja mogu pozivati.

Predsednik Veća: Dobro, to će Sud odlučiti da li će biti izdvojeno ili ne. Za reč se javio branilac optuženog Dušana Krsmanovića, advokat Veljko Delibašić.

(strane 36 i 37)

* * *

K.P. br. 5/03

TRANSKRIPT AUDIO ZAPISA S GLAVNOG PRETRESA
ODRŽANOG DANA 23. MARTA 2007. GODINE

Predsednik Veća: [...] Za reč se javio punomoćnik porodice oštećenih, advokat Srđa Popović. Izvolite.

Adv. Srđa Popović: Vi se svakako sećate, to je bilo nedavno, kad sam ja pokušao da se koristim zapisnikom o ispitivanju Dušana Krsmanovića u saslušanju svedoka Ace Tomića, da ste mi to zabranili sa obrazloženjem da postoji predlog branilaca da se to izdvoji iz spisa. Naravno ta odluka je bila

nezakonita, protivna članu 337. stav 3, nije vredelo oko toga da se raspravljamo, ali sada kad ste Vi odbili taj predlog, ja predlažem da se Aca Tomić pozove ponovo i da mu se predoči iskaz Dušana Krsmanovića, iz koga proizilazi da se on sastajao sa Spasojevićem i u svom stanu i da se video tom prilikom i sa Milošem Simovićem. Samo toliko.

Predsednik Veća: Da li neko ima još neki predlog ili ćete izjašnjenje, prvo ćemo da vidimo šta specijalni tužilac kaže povodom ovog predloga punomoćnika oštećenih, izvolite.

Zamenik specijalnog tužioca: Vaša ocena.

Predsednik Veća: Dobro, izvolite, sve je Sudu na ocenu, 'ajte.

R E Š E N J E

ODBIJA SE predlog punomoćnika oštećenih advokata Srđe Popovića za ponovno saslušanje svedoka Ace Tomića, s obzirom na doneto rešenje Veća da se ne izdvaja iz spisa izkaz optuženog Krsmanovića i ovaj predlog Veće izdvaja kao suvišan, a iskaz svedoka Ace Tomića biće cenjen u odnosu na sve izvedene dokaze tokom ovog krivičnog postupka.

VI ZAVRŠNA REČ

Završna reč Srđe Popovića, advokata na glavnom pretresu 24. aprila 2007. godine u predmetu krivice opt. Milorada ULEMEKA i dr. za krivično delo iz čl.122. OKZ pred Posebnim odeljenjem Okružnog suda u Beogradu:

Poštovani Sude,

Pridružujem se u potpunosti završnoj reči zamenika specijalnog tužioca koji je savesno i minuciozno analizirao dokaze, kao i reči kolege Rajka Danilovića i prihvatam njihovu ocenu da su dela koja se optuženima stavljaju na teret u potpunosti dokazana. U stvari, tu ne bih imao ništa da dodam.

Moja reč zato će se odnositi na ispitivanje Vaše odluke o odbijanju svih dokaznih predloga koje sam stavio na glavnom pretresu 14. februara o. g. Vi se svakako sećate da sam pokušao da stavim primedbu na tu Vašu odluku, a da sam bio upozoren da to mogu da učinim „u žalbi“, što je svakako bila omaška, jer mi znamo da oštećeni nemaju pravo na žalbu, te da se verovatno želelo reći „u završnoj reči“.

Evo, stigli smo i do te završne reči.

Dakle, u narednih par minuta ja ću ispitati osnovanost odluke kojom su moji dokazni predlozi odbijeni, kao i obrazloženje te odluke.

Smatram da su predloženi dokazi odbijeni sa neodrživim obrazloženjem. Razlozi dati za odluku na glavnom pretresu 20. marta zasnovani su:

- na netačnim činjeničnim konstatacijama koje su u protivrečnosti sa sadržinom spisa;
  - na pogrešnom tumačenju odredaba Zakonika o krivičnom postupku;
  - na međusobno protivrečnim razlozima; i
  - povredom načela kontradiktornosti postupka.
- Pokušaću da ovo svoje stanovište obrazložim i dokazem.

Predlozi koji se odnose na oružanu pobunu

Među predlozima za dopunu dokaznog postupka koje sam stavio 14. februara 2007. godine, nalazi se i izvestan broj predloga koji se odnose na događaj koji specijalni tužilac u optužnici naziva oružanom pobunom. Sud je odbio sve te predloge, izuzuzev onaj za saslušanje svedoka ACE TOMIĆA.

Netačne konstatacije

Prvo, moram da kažem da je, obrazlažući odbijanje ovih predloga na glavnom pretresu 20. marta, predsednik Veća iznela dve konstatacije koje su, jednostavno, da tako kažem, suprotne sadržini spisa:

Prvo, u obrazloženju odluke Suda se tvrdi:

Da ja svojim predlogom: „**netačno interpretiram** da je tužilac u optužnici stavio na teret (okrivljenima) u opisu krivičnog dela delovanje oružane formacije JSO kroz pobunu“.

Pa, naravno da to nije istina, naravno da je meni poznato da se oružana pobuna okrivljenima ne stavlja na teret... Upravo zato sam specijalnom tužiocu i predložio proširenje optužnice na krivično delo oružane pobune. Kada bih smatrao da im se to stavlja na teret, ne bih predlagao proširenje optužnice na ovo delo.

Potpuno mi je nejasno na osnovu čega Sud ovo tvrdi.

Drugo, Sud takođe tvrdi, opet citiram, da je „punomoć-

nik oštećenih“, tj. ja, „u predlogu za dopunu dokaznog postupka **ponovio predloge** koje je izneo u predlogu za proširenje optužnice“.

Ne samo da je ova konstatacija netačna (u predlogu za proširenje optužnice ne nudim ni jedan jedini dokaz), nego se proširenje optužnice PO ZAKONU (član 342, st.1. ZKP) može predložiti i optužnica može proširiti samo **na osnovu već izvedenih dokaza** na glavnom pretresu.

Dakle, niti sam predlagao ikakve dokaze u predlogu za proširenje optužnice, niti sam ih onda mogao tobože PONOVI u predlogu za dopunu dokaznog postupka 14. februara.

Zašto se nešto ovako tvrdi? Meni to nije jasno.

Bilo je vrlo lako iz spisa utvrditi da ja niti ponavljam dokazne predloge iz predloga za proširenje, niti da „pogrešno smatram“ da se oružana pobuna optuženima stavlja na teret.

Ja sam siguran da Sud poznaje spis — kako su se ove dve neistinite konstatacije našle u obrazloženju odluke Suda? Nemam odgovor. Budući da su ove konstatacije date u kontekstu obrazlaganja odluke Suda o odbijanju mojih dokaznih predloga, obrazloženje Suda u ovom delu protivreči sadržini spisa i utoliko je, naravno, pravno manjkavo.

Svaka odluka zasnovana na neistinitim premisama je manjkava.

Ostali razlozi

To je ozbiljno, ali to je najmanji problem.

Mnogo veći problem jesu dalji razlozi koje Sud navodi odbijajući ove predloge koji se odnose na oružanu pobunu. Citiraću:

*„Javnosti radi, ja kao predsednik Veća a u ime Veća moram reći da je optužnicom... optuženima stavljeno na teret da su **delovali samo u jednom kraćem vremenskom periodu i to kako se navodi pod tačkom 1 optužnice krajem 2002. i početkom 2003. godine...** Prema tome, ni u jednom*

segmentu dispozitiva... ne pominje se niti se optuženima stavlja na teret da su svoju delatnost **počinili organizovano i započeli organizovanjem oružane pobune Jedinice za specijalne operacije**. Nesporno je da se na strani 32. obrazloženja ove optužnice u jednoj jedinoj rečenici **nakon opisa radnji pominje da je priprema tog dela počela sa pobunom Jedinice za specijalne operacije**, ali kao što svi znamo Veće je vezano i **Sud je vezan dispozitivom optužnice**“ (gl. pretres, 20. mart 2007).

„Jedna jedina rečenica“

Nije Sud bio u pravu ni kada je obrazlažući svoju odluku o odbijanju dokaza predloženih na činjenice vezane za pobunu, ustvrdio da se pobuna pominje samo u jednoj jedinoj rečenici na str. 32 optužnice.

Sud opet tvrdi nešto što je suprotno sadržini spisa. Evo te „jedne jedine rečenice“, sa strane 32 optužnice:

„Cela ta organizacija (Lukovića – Legije i Dušana Spasojevića) bila je koncipirana tako da nakon sticanja određene finansijske i društvene moći... uz korišćenje pozicija koje bi banda ostvarila u određenim društvenim, političkim, pravosudnim i drugim činiocima, svoju aktivnost usmeri u pravcu osvajanja vlasti. To je podrazumevalo najpre... promenu personalne strukture u bitnim segmentima vlasti... U celoj toj ideji iskorišćena je i činjenica postojanja haških optužnica protiv određenih lica da bi front delatnosti... imao podršku većeg broja ljudi...“

S obzirom da se legalnim putem vlast nije moga osvojiti, pogotovo ne od kriminalne organizacije Spasojevića i Lukovića, Legija dolazi na ideju da u realizaciju tog plana bude uključena i JSO kao oružana formacija koja je dobro utrenirana i poslušna u odnosu na Legiju.

Prvi test tih ambicija [za osvajanje vlasti] bila je pobuna JSO koja je imala političku pozadinu kroz svoje zahteve za smenu ministra policije i drugih lica. Ova akcija je imala ograničen domet, jer su iznudene samo

*neke personalne promene u MUP Srbije, ali su i takvi do-
meti ohrabрили Spasojevića i Legiju da osnovnu ideju —
osvajanje vlasti — forsiraju, ali sada na drugi način, dru-
gim sredstvima.“*

U celom pasusu govori se o oružanoj pobuni kao delu
ukupnog plana po kome postupaju optuženi Ulemek i
Dušan Spasojević:

- i onda kada se govori o tome da cilj osvajanja vlasti
„najpre podrazumeva **promenu personalne strukture** vlasti
u bitnim segmentima vlasti“;
- i onda kada se govori da se u realizaciju toga plana
uključí JSO;
- i onda kada se govori da je u toj ideji iskorišćena
činjenica postojanja **haških optužica**;
- i onda kada se govori kako je **uspeh pobune**
ohrabrio optuženog Ulemeka i Spasojevića da nastave
svoju delatnost i drugim sredstvima, kao što su ubistva.

Sofizam je tvrditi da se u svim citiranim iskazima
same reči „oružana pobuna“ pominju sam jednom, kada se
na čitavoj toj strani govori o važnom mestu i ulozi oružane
pobune u ukupnom planu osvajanja vlasti i pripremanju
ubistva premijera.

Uostalom koliko puta treba da bude pomenuta neka
činjenica da bi bila smatrana važnom i vrednom dokazi-
vanja. Dva puta? Četiri puta? Kakvo je to pravilo? Ili je
bitan smisao, značaj i kontekst u kome se ona pominje?

Pripremne radnje

Dakle, **cilj** prvookrivljenog i Spasojevića (dok još funk-
cionišu kao kriminalna organizacija, kako je optužnice i
naziva) jeste osvajanje vlasti, a **sredstva** koja **planiraju** (po
optužnici) jesu sledeća:

- Sticanje finansijske moći;
- Sticanje pozicija u političkim, pravosudnim i dr.
strukturama;

- Promena personalne strukture u bitnim segmentima vlasti (MUP, Služba);
- U tom cilju uključivanje JSO;
- Korišćenje priče o haškim optužnicama;
- **I tek onda (budući ohrabreni uspehom pobune) organizovanje zaveru za osvajanje vlasti i „drugim sredstvima“, tj. ubistvom premijera.**

Ja mislim da se radi o oružanoj pobuni kao samostalnom krivičnom delu za koje bi (bar) prvookrivljeni trebalo da odgovara u realnom sticaju sa delom koje mu se stavlja na teret. Ali to je sada i ovde potpuno nevažno. To je nešto o čemu treba razgovarati s Tužilaštvom. To sada i ovde nije uopšte tema.

Sud nasuprot meni smatra, kao i optužnica da se u toj pobuni–protestu radi o „**pripremi osnovnog dela, tj. atentata**, drugim rečima, o pripremnim radnjama koje se, po principu supsidijariteta, ne stavljaju na teret prvookrivljenom, budući da je ta „**priprema**“ **konzumirana višom fazom izvršenja** (delicta preparata).

Drugim rečima, ono što ja smatram samostalnim krivičnim delom oružane pobune, Sud, pozivajući se u tome na optužnicu, smatra **nekažnjivom pripremnom radnjom**.

„Sud je vezan dispozitivom optužnice“

Međutim, čak i **usvajajući stav optužnice i samoga Suda** da se radi samo o pripremnim radnjama, pripreme radnje uvek predstavljaju **važne činjenice u smislu člana 326, st. 2. ZKP**.

Nema nikakvog osnova u Zakonu za razlog koji iznosi Sud, prilikom odbijanja predloga koje sam stavio u odnosu na pobunu, kada kaže na glavnom pretresu 20. marta da je, citiram, „**kao što znamo, Veće vezano i Sud je vezan dispozitivom optužnice**“.

Naravno, Sud nije vezan dispozitivom optužnice u smislu da ne sme ispitivati činjenice koje se pominju van dispozitiva optužnice, u njenom obrazloženju.

Pa u najvećem delu postupka upravo se te činjenice i dokazuju.

Pa isti ovaj Sud je ovde **izveo bezbrojne dokaze na takve činjenice** i okolnosti o kojima nema ni pomena u dispozitivu optužnice.

Ova tvrdnja je formalno tačna, ali evo šta ona znači : Sud je vezan dispozitivom optužnice jedino **odredbom člana 351. ZKP**, koji određuje da Sud može optuženog **osuditi samo za ono delo za koje je optužen** tj. može ga osuditi samo za ono delo koje se opisuje u dispozitivu optužnice.

Sud je, dakle, vezan optužnicom u pogledu **identiteta optužbe i presude**, a nipošto time da bi tobož bio ograničen na dokazivanje samo onih činjenica koje se pominju u dispozitivu.

Ono što posebno zabrinjava jeste što ovo potpuno pogrešno tumačenje ZKP Sud, sa svim svojim autoritetom, izričito **upućuje laičkoj javnosti**.

„Javnosti radi, ja kao predsednik Veća a u ime Veća moram reći...“ — tako Sud počinje ovo svoje neobično tumačenje vezanosti Suda optužnicom. Za odnose sa javnošću Sud ima svog **portparola**. Suđenje je javno, ali **Sud ne čini nikada i ništa „javnosti radi“**.

Važne činjenice

Pogotovo je neshvatljivo da **Sud prihvata** stav optužnice da se pobuna Jedinice tretira kao priprema kasnijeg atentata, ali uprkos tome smatra da **činjenice koje se odnose na pripremne radnje ne mogu ili ne treba da budu predmet dokazivanja?**

Zakon razlikuje dve vrste činjenica: „**odlučne činjenice**“ i „**važne činjenice**“.

Odlučne činjenice moraju biti obuhvaćene dispozitivom optužnice.

„Odlučne činjenice“ se, recimo, pominju u članu 370, stav 1. ZKP, gde se govori o razlozima za pobijanje presude („kad je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio“).

Međutim, predmet dokazivanja u postupku NIKADA NISU **samo** odlučne činjenice, kako Sud sugeriše kada kaže da je „vezan dispozitivom optužnice“.

U delu ZKP koji je naslovljen sa „Dokazni postupak“, zakonodavac u **čl. 326, st. 2.** određuje ovako predmet dokazivanja **„dokazivanje obuhvata sve činjenice... važne za pravilno presuđenje“**.

O tome razlikovanju postoji ogromna literatura. Bitno je da, naravno, sud nije vezan za dokazivanje samo onih činjenica koje se kao odlučne činjenice navode u dispozitivu optužnice. Sud **NIJE NA TAJ NAČIN VEZAN DISPOZITIVOM OPTUŽNICE**, kako Veće netačno tvrdi i pogrešno podučava javnost.

Predlog za utvrđivanje činjenica vezanih za **radnje kojima se priprema delo** uvek je umestan i te činjenice su važne činjenice.

Uostalom kako bi Sud objasnio **zašto** je u ovom postupku utvrđivao čitavo **more činjenica** koj se ne pominju u dispozitivu optužnice? Zašto smo danima ispitivali sve one peripetije oko kupovine raznih kamiona upotrebljenih za pokušaj atentata kod „Limesa“? Ili porekla puške? Ili građevinskih radova u zgradi Vlade 12. marta? Ili spaljivanja droge? Da ne nabrajam dalje.

Protivrečnost razloga

Uostalom, protivrečna je ova odluka i njeni razlozi drugim dokaznim rešenjima Suda.

Recimo, odluka o ispitivanju ACE TOMIĆA, koji je ispitivan isključivo na činjenice i okolnosti vezane za pobunu (a odbijaju se svedoci BULATOVIĆ i MIKELIĆ, iako treba da svedoče o istom konkretnom događaju!).

Isto se odnosi na saslušanje MIHAJLOVIĆA, PETROVIĆA, JOVANOVIĆA, MIJATOVIĆA, POPOVIĆA, JANJUŠEVIĆA, pa i samih okrivljenih. Svi su oni danima ispitivani s obzirom na činjenice i okolnosti vezane za pobunu.

Pa, zar za njih ne bi morali važiti isti razlozi koji važe, recimo, za svedoka KOŠTUNICU I BULATOVIĆA?

**„Kratak period delovanja“
(kraj 2002. i početak 2003)**

Sud odbija one moje dokazne predloge koji se odnose na događaje pre „kraja 2002. i početka 2003. godine“.

Tako, Sud navodi, na primer, da pobuna, prema optužnici, ne može biti plod delovanja organizovanog zločinačkog udruženja, jer navodno zločinačko udruženje još nije ni stvoreno u doba pobune, novembra 2001. godine.

Ovakva interpretacija optužnice je netačna. Ja upućujem na završnu reč zamenika specijalog tužioca, koji je juče detaljno razmotrio i obrazložio datum nastanka zločinačkog udruženja. **„Važno pitanje jeste kada kriminalni klan prerasta, [kada je] proširen u neprijateljsko zločinačko udruženje“**, rekao je juče u svojoj reči zamenik specijalog tužioca.

Tužilac onda opširno analizira dokaze i zaključuje:

Zemunaska banda, kao zločinačko udruženje nastala je na osnovu dokaza izvedenih na glavnom pretresu početkom 2000. godine.

Ovo tužilac utvrđuje na osnovu iskaza svedoka Šare Nenada, Vukašinića, optuženog Krsmanovića i Pejakovića.

Prema tome, Sud netačno tvrdi da se optuženima **stavlja na teret** samo delatnost u vremenskom periodu **između „kraja 2002. i početka 2003. godine“**, samim tim što im se **stavlja na teret zločinačko udruživanje**, koje, videli smo, postoji od 2000. godine.

Tužilac čak eksplicitno i uspešno dokazuje da je **pobuna nastala i odvijala se zajedničkim organizovanim delovanjem dvojice vođa zločinačkog udruženja.**

Prema tome, ne stoji razlog Suda da se moji predlozi koji se odnose na činjenice vezane za pobunu odnose na vremenski period kada zločinačko udruženje nije ni postojalo.

Kolizioni dokazi

Nezavisno od prednjeg, podsećam da među predlozima koje sam stavio 14. februara postoji jedan broj predloga, a to je saslušanje svedoka i čitanje javno objavljenih izjava

GRADIMIRA NALIĆA, MIROSLAVA MILOŠEVIĆA i ALEK-SANDRA TIJANIĆA, koji su tvrdili da imaju posebno važna i bitna saznanja o odlučujućim činjenicama za ovaj postupak.

Na primer:

- da u optužnici postoji mnogo propusta, „i [da svedok poseduje] **nova saznanja** [o činjenicama] kojih nema u optužnici i drugim zvaničnim spisima“ (Milošević);

- da je „zvanična verzija optužnice... isprobavana **šest meseci pre atentata...**“ i da su **ista lica „pripremila ubistvo, svedoke i krivce“**, dok je „verzija data u optužnici, daleko od istine“ (Nalić);

- da predloženi svedok Tijanić ima saznanja o tome da je neko **platio pripadnicima jedinice koja je ubila Kuma i Šiptara u Meljaku sumu od 50.000 evra** i da on „zna ko je to platio“.

Ne može biti nikakve sumnje da bi sva tri predložena svedoka, **po svojoj funkciji**, vrlo verovatno mogla raspolagati saznanjima o činjenicama o kojima govore, budući da se radi o:

- načelniku Resora javne bezbednosti;
- savetniku za bezbednost predsednika Koštunice i kandidatu DSS za položaj ministra unutrašnjih poslova; i
- generalnom direktoru RTS, tzv. javnog servisa.

Pretpostavka je, takođe, da se radi o **odgovornim licima koja vrše vrlo važne javne funkcije** i čije se izjave O **VRLO VAŽNIM ČINJENICAMA moraju uzimati ozbiljno**. Sud je, međutim, odbio ove predloge sa paušalnim obrazloženjem da je njihovo izvođenje **suvišno**.

Tu je napravljena vrlo ozbiljna greška. Zašto?

Ova tri predložena svedoka, a to je bitno za odluku o njima, svojim javno iznetim tvrdnjama protivreče i dispozitivu i obrazloženju optužnice, kao i svim drugim izvedenim dokazima.

Dakle, predloženi dokaz njihovog saslušanja je takozvani **kolizionni dokaz**. Funkcija kolizionog dokaza jeste da se njime **osporava do tada utvrđeno činjenično stanje**, on

je u koliziji sa do tada izvedenim dokazima. Tipičan kolizijski dokaz je dokaz alibija.

Kolizijski dokaz **nikada ne može biti odbijen kao suvišan**. To je teška povreda postupka. Sud nikada ne može uzeti bilo koju važnu činjenicu za utvrđenu, ako je odbio izvođenje kolizionog dokaza, tj. **protivdokaza**. Time se narušava sama ideja i načelo **kontradiktornosti krivičnog postupka**.

Apsolutno je nezakonito da kolizijski dokazi budu odbijeni kao suvišni. Po toj logici Sud je mogao odbiti i **sve dokazne predloge odbrane**, jer je izvedenim dokazima iz optužnice „dovoljno razjasnio činjenično stanje“.

„Politička pozadina“

Sud je odbio da izvede dokaze ponuđene na činjenice tzv. političke pozadine, odn. motiva koje sam predložio 14. februara 2007. god. Sa obrazloženjem **da je već ranije saslušao veliki broj svedoka iz javnog i političkog života Srbije** upravo na okolnosti sa kojih političkih pozicija se delovalo preko JSO, u kojim političkim uslovima, kakva je klima prethodila itd., Sud navodi svedoke Mihajlovića, Petrovića, Mijatovića, Janjuševića, Jovanovića, i zaključuje:

„Prema tome, smatramo da su motivi i politička pozadina delovanja ove kriminalne grupe za sada **dovoljno rasvetljeni**“.

Drugim rečima, odbija predloge za saslušanje Koštunice, Jočića, Bulartovića, Nalića itd., kao **suvišne**.

Smatram da je Sud doneo pogrešnu odluku. A evo zašto:

Atentat na premijera Dindića dogodio se, što je notorno, u ambijentu **žestoke političke borbe dve politički strasno sukobljene strane, sa oprečnim političkim ciljevima, oprečnim političkim pogledima, dve strane koje se javno uzajamno optužuju i proglašavaju uzajamno odgovornim za ubistvo premijera**.

Saslušali ste **jednu stranu**, njena saznanja i njene argumente – mi smo predložili **drugu**.

Ispravno je Sud pozvao svedoka **Mihajlova**, koji je javno optuživao same Đinđićeve saradnike za atentat, ali je, **po istoj logici** i iz istih razloga, morao pozvati i predložene svedoke **Koštunicu, Jočića i Bulatovića**.

U odsustvu ovih dokaza Sud sada mora jedino prihvatiti sliku političke pozadine atentata koju su dali svedoci Mihajlović, Petrović, Jovanović, Mijatović, Popović, i sve one optužbe koje su izrekli, recimo, na račun Vojislava Koštunice, Ace Tomića, vojske i civilnih i vojnih organa bezbednosti.

A evo šta oni o tome kažu:

VLADIMIR POPOVIĆ:

Vojislav Koštunica je proglašen za predsednika. Postao je predsednik. Otišao je u kabinet, okružio se ljudima Slobodana Miloševića koji su bili u toj zgradi, od obezbeđenja, pa do ostalih saradnika po kabinetima. Počeo je da dovođi u svoj kabinet ljude kojima je jedina zajednička crta bila mržnja prema Zoranu Đinđiću, koja je bila lična, iz razloga što nisu uspeli da ostvare neke funkcije koje su želeli da ostvare...

(str. 29–30, 13. 04. 05)

Znači, dva meseca posle 5. oktobra Gradimir Nalić, kao izaslanik Vojislava Koštunice, odlazio je u tu Jedinicu u prisustvu Radeta Markovića. Znači on, Rade Marković, Branko Crni i cela ta ekipa. Predstavljen je toj Jedinici kao budući ministar policije, a on je održao njima patriotski govor da oni treba da se okrenu Koštunici, Koštunićinoj strani, da, ako budu sa Koštunicom, nema Haga, nema ovoga, nema onoga, i tako dalje.

(str. 82–83, 16. 05. 05)

...[Deo] političkih struktura koji su uz Vojislava Koštunicu, mislim na Miloševićeve strukture vlasti, koji su postali članovi DSS u međuvremenu... svi oni... su se plašili saznanja istine i otkrivanja šta će se desiti kad se otvori... kad Radeta Markovića stave u zatvor, da li će

Rade propevati ili neće, šta će reći ili neće reći, i tako dalje. Znači, mislim na pripadnike JSO, mislim i na pripadnike SAJ i na druge delove policije.

(str. 46, 13. 04. 05)

Vi se sećate izjave Vojislava Koštunice te večeri [kada je Milošević predat Haškom tribunalu — prim. S. P.], da je to državni puč. Nije on rekao da je to državni puč zbog toga što je njemu bilo žao Miloševića, nego što je upravo pod utiskom priča svojih saradnika iz struktura koje su ranije 10 godina vladale... verovao... da sledeći potez Zorana Đinđića jeste hapšenje Vojislava Koštunice.

(str. 54, 13. 04. 05)

ČEDOMIR JOVANOVIĆ:

Naime, zbog neuspeha, kako je to tada definisano, odnosno nesposobnosti vojske da spreči ekstradiciju, smenjen je general Đaković i na to mesto protivzakonito postavljen general Tomić i ja [Čedomir Jovanović – S. P.] sam u razgovoru sa Miloradom Ulemekom u jesen 2001. godine, razgovoru koji je organizovan na njegov zahtev, po povratku iz Grčke, od njega čuo da su uspostavljeni kontakti i sa generalom Tomićem i sa vojnom službom bezbednosti i da će ono što mi nismo bili spremni da uradimo, i JSO i njemu lično uraditi sada neki drugi. Nemam dilemu koji su ti drugi i nemam nikakvu sumnju u pozadinu kontakata koji su razvijani od tog trenutka pa praktično sve do 12. marta.

(str. 27, 11. 04. 05)

VLADIMIR POPOVIĆ:

U toj atmosferi Koštunica ruši vladu, napušta vladu... Tog trenutka postoji samo jedan cilj, a to je: što pre rasturiti vrh državne bezbednosti... pokušavaju da iskoriste onu fotografiju objavljenu u „Nedeljnom telegrafu“... Sećate se da je tada traženo da mora da se smene Petrović i Mijatović zbog toga što se ta fotografija pojavila... To je dva meseca bila tema u Srbiji... i to je kulminiralo onda ubistvom

Gavrilovića... I Gavrilović je bio potreban da bi se dokazalo, znači, ja sam siguran da su oni ubili Gavrilovića... da je Zoran Đinđić mafijaš, da je kriminalac.

(str. 54, 13. 04. 05)

ČEDOMIR JOVANOVIĆ:

Onda oni (JSO) prave paralelne strukture moći. Pokušano je pošto ne može da se uradi to sa Đinđićem, ajde da uradimo to sa Koštunicom. Koštunica je očajnički želeo da smeni rukovodstvo Ministarstva unutrašnjih poslova zbog toga što je to definisao kao jedan od svojih političkih prioriteta, a ostavke koje traži godinama su ostavke ministra Mihajlovića, ministra pravde Vladana Batića i istovremeno smenu Gorana Petrovića i Zorana Mijatovića. To su njegovi politički zahtevi. Pošto je nemoćan da te zahteve ostvari, tu se pojavljuju oni (JSO) koji će mu u tome pomoći.

(str. 71–72, 11. 04. 05)

VLADIMIR POPOVIĆ:

Iz tog razloga kažem da je pobuna „Crvenih beretki“ bio samo krajnji, poslednji čin jedne sinhronizovane akcije koja je trajala od 5. oktobra...

[Legija je smatrao] da je on [Đinđić] taj koji je jednog trenutka njih izdao, a da su se onda oni potpuno prirodno okrenuli tamo gde i treba da se okrenu, gde su prepoznali prave vrednosti, gde su prepoznali tradicionalnu Srbiju i srpstvo i junaštvo i čojstvo, kabinet Vojislava Koštunice i te političke strukture, i da je onda ta pobuna zbog toga takva i bila...

(str. 59, 13. 04. 05)

DUŠAN MIHAJLOVIĆ:

Prema tome, shvatio sam da je stvar izmakla kontroli, da nam je neko iza leđa pripremio pobunu jedne, mislim,

elitne jedinice u službi Državne bezbednosti i da je stvar ozbiljna ...

(str. 19, 15. 03. 05)

ČEDOMIR JOVANOVIĆ:

...Tada smo znali na osnovu informacija koje su pristizale da se razrađuju planovi koji su se vezivali za zauzimanje beogradskog aerodroma. Planovi koji su se vezivali za zauzimanje televizije, planovi koji su se vezivali za nasilan ulazak u republičku vladu.

(str. 10, 11. 04. 05)

GORAN PETROVIĆ:

...Bilo je dosta tih nekih sitnih detalja koji su ukazivali da cela ta priča, da sa tom pobunom — ja ne mogu da tvrdim da je nju organizovao Vojislav Koštunica ili njegovo okruženje — ali da sa tom pobunom koketiraju mnogi, da mnogi vode nekakve prljave političke igre i to na bazi tih činjenica, i da se ni Vojska Jugoslavije, odnosno njene službe bezbednosti ili, da ne uvredim nikoga od poštenih pripadnika tih formacija, neki ljudi iz tih službi, iz te vojske, bave i takvim stvarima. Znači, to nisu neke puke izmišljotine, to nisu neke formulacije bez neke specifične težine, nego se upravo zasnivaju na tim i takvim informacijama i podacima do kojih smo mi dolazili i tako se došlo do toga da su Jedinicu organizovali Ulemek i Spasojević i Buha, kao što sam rekao da ni Vojislav Koštunica ni Demokratska stranka nisu nevini u svemu tome, da je u svemu tome Jedinica imala podršku i Vojske Jugoslavije odnosno pojedinaca ili pojedinih delova službi bezbednosti...

(str. 35, 18. 05. 05)

ČEDOMIR JOVANOVIĆ:

...Nismo imali mogućnosti da se suprotstavimo tom protestu. Nije postojala nikakva spremnost nijednog dr-

žavnog organa da nam u tome pomogne. Znači, otvoreno Vojska Jugoslavije sa svojim specijalizovanim institucijama podržavala je taj protest, apsolutno su ga podržavali. Održavani su konstantni kontakti sa komandom JSO. Pružana su uveravanja da se vojska neće mešati, da neće pokušati da utiče putem sile na prekid tog protesta, niti će se suprotstaviti eventualno novim pokretima Jedinice za specijalne operacije.

(str. 15, 11. 04. 05)

GORAN PETROVIĆ:

Ako je pokojni premijer pitao ministra i načelnika Resora javne bezbednosti: „Ako oni krenu iz Kule i dođu u ministarstvo, šta ćete Vi uraditi?“ a oni odgovorili: „Ništa“, ako je posle toga pitao: „Šta ako dođu u Vladu i izbace me na ulicu, šta ćete Vi uraditi?“ — „Ništa“, onda je jasno da postoji i te kakva realna ili osnovana pretpostavka da se u svakom trenutku može izvesti državni udar, puč, da se može počiniti nekažnjeno bilo kakvo krivično delo, a o preuzimanju vlasti da i ne govorimo.

(str. 49, 18. 05. 05)

GORAN PETROVIĆ:

Ono što je možda interesantno kada govorim o tom političkom kontekstu, pored onoga koji je javno poznat, dakle, da je predsednik Savezne Republike Jugoslavije podržao tu oružanu pobunu, da je to učinila Demokratska stranka Srbije, da je u nekim medijima objavljeno kako je Maričić, tadašnji komandant, zvao generala Pavkovića i pitao ga da li će vojska da se meša. On je rekao: „Ne, ne pada nam na pamet.“

(str. 34, 18. 05. 05)

ČEDOMIR JOVANOVIĆ:

...U tom trenutku Vojska Jugoslavije, sa svim svojim bezbednosnim strukturama i praktično načelnikom Gene-

ralštaba i prvim čovekom vojne bezbednosti, otvoreno je podržavala i logistički na otvoren način koordinirala takođe taj protest. Održavani su redovni kontakti između vrha vojske i komande Jedinice za specijalne operacije, kontakti koji su bili u funkciji davanja garancija i čvrstih uveravanja da se vojska neće umešati u taj sukob.

(str. 7, 11. 04. 05)

ČEDOMIR JOVANOVIĆ:

Č. Jovanović (citirajući Dušana Spasojevića): Rekao je da će protest ići do kraja, da će Mihajlović i Petrović biti smenjeni, da imaju podršku svih drugih i tu, pri tome, nije pravio, ostavljao prostor ni za kakve nedoumice. Rekao je da postoji jasan dogovor sa vojskom. Rekao je da ih podržavaju Pavković i Tomić, da će sigurno dobiti podršku Srpske radikalne tranke, Socijalističke partije Srbije i da protest može da prekine isključivo Vojislav Koštunica.

(str. 9, 11. 04. 05)

GORAN PETROVIĆ:

...Znači, bilo je nekoliko serija tih razgovora pripadnika Jedinice sa Čumetom ili sa Spasojevićem, koji su bili u tonu: „To, sad ih imamo, izdržite još malo, nema prekidanja, nema popuštanja.“ I u jednom od tih razgovora koji sam ja izneo u javnost (neko od tih pripadnika, da li Gumar, da li neko ko je razgovarao recimo sa Čumetom i Spasojevićem, i ovaj mu je rekao doslovce: „To sada nema prekidanja dok ne kaže Koštunica.“) možete da izvučete taj zaključak koji je više nego jasan da se organizatori pobune i te kako uzdaju u Vojislava Koštunicu i da njega doživljavaju kao taj neki autoritet koji bi jedini mogao, ako bi hteo, da utiče na njih da se ta pobuna završi. Ja sam to otprilike shvatio da bi oni jedino Koštunicu poslušali kada bi im rekao da tu pobunu prekinu.

(str. 50, 18. 05. 05)

Adv. Srđa Popović: Da, tako sam i ja to shvatio, ali da li je bilo tada, s obzirom na ovo što sada kažete, da bi po Vašem mišljenju oni jedino poslušali Koštunicu? Da li je postojala ideja da se, recimo, premijeru javi: „Gospodine predsedniče“, ili „Vojo“, ne znam kako se oni oslovljavaju, „molim Vas, zaustavite ovo“, a ako ne, zašto ne?

Svedok Goran Petrović: Ne. Ja nisam čuo za takvu ideju jer je bilo svima jasno da je tokom te, 2001. godine, kao što sam rekao, došlo do polarizacije na političkoj sceni na one koji su znali i bili svesni da moraju da menjaju, kao što sam rekao, i mnogo i brzo, i na one koji ne samo da to nisu shvatali ili da to nisu hteli, već su se aktivno uključili na sve moguće načine u onemogućavanje ovih koji su nešto hteli da rade, da u tome imaju što manje uspeha. Narodski rečeno, Koštunica i DSS ne samo da ništa nisu radili, nego su aktivno sprečavali Đinđića i vladu Srbije da bilo šta rade.

Adv. Srđa Popović: Onda bi takav apel bio...

Svedok Goran Petrović: Taj apel bi bio kontraproduktivan, ali to su sada spekulacije. Znači, jasno je [stavljeno] do znanja da je, uslovno rečeno, postojao sukob, postojao medijski rat, postojala politička borba, nazovite to kako god hoćete, i da su te strane bile direktno sučeljene, odnosno, suprotstavljene jedna drugoj.

(str. 51, 18. 05. 05)

GORAN PETROVIĆ:

Zbog sramnog ponašanja Vojislava Koštunice i Demokratske stranke Srbije i podrške koju su dali pobuni te Jedinice, zbog podrške, ne javne, doduše, nego tajne, pojedinih lidera DOS i pojedinih članova vlade Srbije, zbog podrške Vojske Jugoslavije, pojedinih medija, nezavisnih intelektualaca ili ne znam sve koga, ta pobuna je uspela.

(str. 23, 18. 05. 05)

VLADIMIR POPOVIĆ:

Znači, od tada, od 2001. godine, praktično od pobune „Crvenih beretki“, to sam već rekao malopre, tu postoji

jedna međusobna igra između nas i njih. Kada kažem „nas“, mislim na onaj deo vlasti oko Zorana Đinđića, kada kažem „njih“, mislim na sve njih ostale i na prvooptuženog, a mislim i na Vojislava Koštunicu, pošto ako sam do sada bio dovoljno jasan, jasno vam je da je to jedan isti front.

(str. 72, 13. 04. 05)

Pobuna „Crvenih beretki“ je poraz Zorana Đinđića (i on je toga bio svestan) i njegove Vlade, ne zbog toga što je morao da smeni Gorana Petrovića i Zorana Mijatovića, zbog toga što je bio prinuđen da ih smeni, zbog toga što je bio prinuđen da postavi Bracanovića na to mesto, znajući da tako predaje Službu njima i u isto vreme zbog toga što je znao da je javnost tog trenutka bila apsolutno na strani Vojislava Koštunice i te Jedinice koja je izašla naoružana i zapretila celoj državi.

(str. 59, 13. 04. 05)

ČEDOMIR JOVANOVIĆ:

Taj protest Jedinice za specijalne operacije u novembru mesecu 2001. godine najjasnija je slika naših međusobnih odnosa. Nakon toga su u potpunosti bile prekinute sve komunikacije [sa Jedinicom — S. P.].

...U novembru mesecu 2001. godine nama je postalo jasno da se moramo sa tim ljudima obračunati i započeta je priprema, znači organizovanje države, za tu vrstu obračuna. Nismo imali podršku drugih institucija u društvu, tako da smo morali sami, u meri u kojoj je to bilo moguće, tako nešto da sprovedemo.

(str. 26, 11. 04. 05)

ZORAN JANJUŠEVIĆ

Predsednik Veća: Kakav je odnos bio u profesionalnom smislu i saradnja sa Miloradom Bracanovićem tokom Vašeg rada?

Svedok Zoran Janjušević: Pa, znate kako, ja sam se gore pojavio kao čovek koji će da kontaktira sa njima, pošto premijer nije imao vremena, kao član Saveta za državnu bezbednost. Ja sam se pojavio da dobijem neke informacije, da prenesem premijeru eventualno šta se dešava i tako. Nisam toliko kontaktirao, povremeno sam kontaktirao sa gospodinom Savićem, a sa gospodinom Bracanovićem češće sam se viđao, pošto je on imao običaj da nas pozove na sastanak, gore kod sebe, da nam na nešto ukaže, objasni i tako dalje. Znači, moj, ovako da kažem, profesionalni odnos je bio čisto profesionalan. Jedno vreme smo bili na „Vi“, kasnije smo bili na „Ti“, dok nisam shvatio da on mene neke stvari laže i da on pravi budalu od mene, pošto je on mislio verovatno da ja sam baš toliko nepismen u tome svemu. Kada sam shvatio da u stvari on mnoge stvari mene laže i da to nije istina što on govori, ja sam odlučio da potpuno prestanem da dolazim gore, osim kada sam dolazio kao član Saveta za državnu bezbednost na sastanke, pošto su se svi sastanci održavali na Institutu za bezbednost.

Predsednik Veća: Na osnovu čega ste utvrdili da Vas Milorad Bracanović laže dok je radio u Resoru državne bezbednosti kao zamenik načelnika?

Svedok Zoran Janjušević: Pa, znate šta, mnoge stvari koje je on pokušao na neki način meni da kaže, da ispriča, nisu se poklapale sa onim što je u stvarnosti. Ja sam kasnije bio u vezi sa gospodinom Nenadom Milićem, koji je bio zamenik ministra unutrašnjih poslova. Javna bezbednost je imala druge podatke o nekim stvarima, gospodin Bracanović je prezentirao druge podatke i ja sam tada video da to nešto nije u redu.

(str. 8–9, 14. 03. 05)

Sudija Milimir Lukić: Kako su Vam saopštavane te činjenice od strane Bracanovića?

Svedok Zoran Janjušević: Pa, jednim delom kroz, znači, dobijem eksterno informisanje, a jednim delom usmeno, dok sedim tu, tako da i premijer, u stvari, ključno

u tome svemu je bilo što premijer više to nije ni čitao i što je to dao meni zato što on to više čovek nije mogao da proguta, te papire i laži.

(str. 20, 14. 03. 05)

VLADIMIR POPOVIĆ

Znači, dobijali smo informacije, tada tokom cele te 2002. godine, da ta je veza između te grupe i Koštuničinog kabineta, koji je i dalje funkcionisao i dalje postojao, posebno vojne službe bezbednosti, više nego aktivna.

(str. 76, 13. 04. 05)

ČEDOMIR JOVANOVIĆ

Oni su pronašli u Vojislavu Koštunici, odnosno u vojsci, ona utočišta koja nisu mogli da imaju u Demokratskoj stranci, DOS ili republičkoj vladi. Bukvalno tako. Kao izbor druge strane i to nije na osnovu ne znam nekog mog političkog stava prema Demokratskoj stranci Srbije, nego na osnovu tih realnih interesa koji su postali kompatibilni.

Znači, Demokratska stranka Srbije [je] protiv Zakona o organizovanom kriminalu, a i oni su protiv tog zakona jer taj zakon ih žulja.

Demokratska stranka Srbije je protiv Specijalnog suda, pa su i oni protiv Specijalnog suda. Prirodno je da se onda dogovaraju Bulatović, Jočić i Ulemek oko strategije daljeg rušenja ove institucije. Prirodno je da se tako nešto radi. Da se osporava Prijčić, tako što se koriste izjave onih koji su optuženi za najteža krivična dela, mislim tu na ubistvo generala Boška Buhe i sve ono što je posle toga usledilo.

(str. 69, 11. 04. 05)

VLADIMIR POPOVIĆ:

Vraćam se na ono što sam malopre rekao da ću se vratiti. Kada je Zoran Đinđić rešio i doneo definitivno odluku da sa njima mora da se obračuna, u isto vreme je znao da nema mehanizme vlasti da to može da uradi.

Takođe je bio svestan da u toj državi ne postoji nijedan mehanizam, institucija ili grupa ljudi na koju može da se osloni i sa kojom može njima da se suprotstavi, naročito i posebno iz razloga jer u to vreme više to nije tajna i više se to ne radi krišom, savetnici Vojislava Koštunice, mislim na Radeta Bulatovića, na Gradimira Nalića, Acu Tomića, šefa državne bezbednosti, jesu ljudi koji su direktniji pokrovitelji JSO, Milorada Bracanovića i Andrije Savića.

(str. 70, 13. 04. 05)

Novembar je konačan rastanak. Znači, prirodno, ako se 20. novembra okončala pobuna JSO, sledeći datum u tom kalendaru je 12. mart.

(str. 69, 11. 04. 05)

* * *

Ovako tzv. političku pozadinu opisuju jedini svedoci koje je Sud na ove okolnosti saslušao i čijim iskazima je, po oceni Suda, „dovoljno rasvetljena“ politička pozadina atentata, a dalji dokazi postaju suvišni.

Dakle, odluka koju je Sud doneo po mojim predlozima može biti **formalno ispravna** jedino ako Sud smatra da je iskazima ovih svedoka **tačno i istinito opisana politička pozadina**, ali je ona i u tom slučaju **materijalno manjkava** kada je Sud, odbijajući moje predloge, ustvari **odbio da ove iskaze proveri**.

Sud je, mislim, bio pod utiskom povike da se time „**politizuje suđenje**“, a, naprotiv, odbijanjem ovih predloga suđenje je politizovano. Naime:

- Ako Sud **pokloni punu veru** ovim svedocima i njihovom prikazu političke pozadine ovog dela, **kako će u presudi objasniti da je odbio da proveri njihove iskaze?**

- Ako, s druge strane, Sud tim iskazima **ne pokloni veru** koje će dokaze **suprotstaviti** saslušanim svedocima? Takvih dokaza u spisu nema...

O čemu se onda ovde, u stvari, radi?

Po mom mišljenju, Sud je pokušao da izbegne da visoke predstavnike izvršne vlasti dovede u **situaciju u koju je ovde bio doveden svedok Dejan Mihajlov**, da poreknu svoje izjave i da moraju da objašnjavaju zašto su takve izjave davali i zašto su radili ono što su radili. Da li zato što sa optuženima predstavljaju „**jedinstven front**“, kako tvrdi svedok Goran Petrović, ili iz nekog drugog razloga.

Ne smemo da zaboravimo da je prethodni predsednik Veća **Marko Kljajević** u ovom predmetu demisionirao sa javno datim obrazloženjem da je na njega vršen pritisak. Svojevremeno sam, priznajem, to profesionalno zamerio sudiji Kljajeviću. Međutim, danas moram da priznam da je on možda bio u pravu. Ako ne može da se sudi, pa i ne mora da se sudi.

Da rezimiram:

S obzirom da je Sud odbio predloge koje sam stavio na glavnom pretresu 14. februara

1. zasnivajući svoju odluku na **netačnim tvrnjama** o sadržini spisa;
2. zasnivajući svoju odluku na **pogrešnom pravnom tumačenju ZKP**;
3. zasnivajući svoju odluku na **protivrečnim i nerazumljivim razlozima**;
4. i da je svojom odlukom **povredio načelo kontradiktornosti** krivičnog postupka —

ponavljam svoj predlog

da se u **ponovo otvorenom glavnom pretresu** ispitiaju kao svedoci:

VOJISLAV KOŠTUNICA
RADE BULATOVIĆ
BORISLAV MIKELIĆ
MIROSLAV MILOŠEVIĆ
DRAGAN JOČIĆ

GRADIMIR NALIĆ
ALEKSANDAR TIJANIĆ

sa **podacima** i na **okolnosti** kao iz predloga za dopunu dokaznog postupka podnetog na glavnom pretresu 14. februara 2007. godine.

Ujedno podsećam Sud da **nije nikada odlučio** po mom predlogu da se izvede dokaz čitanjem **Informacije UBPOK** koja protivreči razlozima Suda iznetim u odluci o odbijanju moga predloga za čitanje tarnskripta presretnutog razgovora između svedoka Dejana Milenkovića i Biljane Kajganić. Ovaj dopis UBPOK je doduše čitan na glavnom pretresu ali nije izveden kao dokaz jer Sud nije nikada doneo rešenje ni o čitanju, ni o odbijanju ovog predloga. Jasno je, međutim, da Sud mora odlučiti o svim predlozima koji stranke daju tokom postupka pre nego što okonča dokazni postupak.¹

* * *

U odnosu na ostale izvedene dokaze, tu nema šta mnogo da se priča.

Da su optuženi izvršioци krivičnog dela koje im se stavlja na teret **u potpunosti je dokazano**. Odbrana optuženih prilično je očajnička i može se sažeti u tri reči: „**sve je montirano**“:

- Materijalni dokazi su podmetnuti,
- priznanja su iznuđena,
- svedoci su naučeni da lažu,
- dokazi o njihovoj nevinosti su uništeni,
- veštaci su pristrasni.

Šta o tome reći? To je nekakva **zavera** u kojoj učestvuju stotine i stotine ljudi, samo da bi se ovim **nevinim**

---

¹ Ova moja tvrdnja nije tačna. Sud jeste doneo odluku o ovom predlogu na glavnom pretresu na kome me je zamenjivala koleginica advokat Katarina Kostić. Zbog toga mi je ovo promaklo i utoliko Sudu dugujem izvinjenje.

ljudima, koji su oduvek poštovali zakon, kako reče prvooptuženi, nešto napakovalo.

Očekujem da ćemo sada čuti i ko je „u stvari“ ubio premijera. Tokom postupka već je nagoveštavano da su to „u stvari“ trećim metkom učinili:

- narkodileri,
- strane obaveštajne službe,
- Albanci,
- foto-robot,
- Čeda Jovanović.

Da li optuženi i svi oni koji im pomažu da lansiraju ovakve fantastične teorije **stvarno misle** da to neko može poverovati? Pa naravno da ne. Oni se time samo **izruguju**:

- oštećenoj porodici Đinđić,
- pravdi,
- poštovaocima premijera Đinđića, i
- ovom Sudu.

Kako neko jednom ironično reče, ta **laž je izgubila časnu svrhu obmanjivanja**. Ona je i sama postala sredstvo nasilja.

Dozvolite samo još na kraju da u jednoj jedinoj rečenici iznesem svoje viđenje ovog dela. Upoznao sam Zorana Đinđića, kao klijenta, pre 39 godina, zastupao sam ga u više navrata, znam da ga je **celog života UDBA proganjala** i vidim: **UDBA ga je na kraju i ubila**.

Drugačije sam zamišljao svoju završnu reč kada sam ulazio u ovaj postupak. Ali vidim da za tu drugačiju reč nema potrebe. **Krivica ovih ljudi** koje sede na optužničkoj klupi je **banalna**. Kao i uvek, uradili su ono **što im je rečeno** da urade.

Za drugačiju završnu reč možda ću imati priliku na nekom **sledećem suđenju** za ubistvo premijera Đinđića. Kada se bude sudilo onima koji su ovo **organizovali i naredili**.

* * *

Na kraju, ukoliko bi Sud odlučio da, ipak, **ne otvara** ponovo postupak,

P r e d l a ž e m

Da optužene proglasi krivim i osudi po zakonu, kao i da ih obaveže da svi solidarno oštećenoj naknade troškove postupka po troškovniku koji prilažem, dok u odnosu na imovinskopravni zahtev zadržavamo pravo da isti ostvarujemo u parnici.

VII

DODATAK:

MISTERIJA RAZGOVORA D. MILENKOVIĆA I B. KAJGANIĆ

Uvrščivanje materijala koji se odnosi na famozne transkripte audio zapisa presretnutih razgovora između Dejana Milenkovića – Bagzija i advokata Biljane Kajganić u ovu knjigu zahteva izvesno objašnjenje, jer peripetije oko ovih transkripata samo posredno nešto govore glavnoj temi ove knjige: političkoj pozadini dela za koje optuženi odgovaraju.

Naravno, ako je tačna tvrdnja novinara Miloša Vasića da taj transkript sadrži uveravanja Biljane Kajganić da je sa svojim „starim drugarima“, ministrom Draganom Jočićem i direktorom BIA, Radetom Bulatovićem, nagovarala Milenkovića da na sudu laže, i ako Biljana Kajganić govori istinu u tom razgovoru, bio bi to dokaz da su „stari drugari“ imali čudan interes za utvrđivanje istine na ovom suđenju. Ipak, predlog da se ovaj transkript na sudu izvede kao dokaz imao je drugu svrhu: da se utvrdi da li je Dejan Milenković, kao svedok saradnik na sudu govorio istinu, budući da je on u svome iskazu poricao postojanje takvog razgovora između njega i Biljane Kajganić. Ta činjenica je važna jer svedok saradnik koji u svom iskazu izgovori i jednu laž, može biti lišen svoga statusa svedoka saradnika i vraćen na optuženičku klupu.

Međutim, sama po sebi cela ta priča oko transkripta ne bi zasluživala da bude uvršćena u knjigu. To je, ipak, učinjeno iz jednog drugog razloga: ta priča odlično ilustruje očiglednu nelagodu Suda da obelodani sadržaj toga transkripta i veliki (vrlo neuspešan) napor da to nekako obrazloži. Ta nelagoda nema za uzrok želju Suda da

zaštiti Dejana Milenkovića, već nastojanje da se, po svaku cenu, visoki predstavnici izvršne vlasti zaštite od neprijatnog pominjanja njihovih imena u kontekstu pokušaja da se utiče na iskaze okrivljenih.

Iz te želje, Sud se upetljao u beskrajna, protivrečna, neverovatna i zapletena obrazlaganja, ali i nezakonite postupke, kao što je uskraćivanje strankama da se upoznajaju sa sadržinom spisa.

Sve ovo jasno se vidi se iz nekoliko rasprava sa glavnog pretresa, decembra 2006. i marta 2007, zatim naše molbe Sudu za uvid u spise, te naše pritužbe predsedniku Okružnog suda – koje slede u nastavku ovog Dodatka, uz kopiju članka iz „Vremena“ Miloša Vasića, u kome se otkrivaju relevantni delovi razgovora između Biljane Kajganić i Dejana Milenkovića – Bagzija.

1

TRANSKRIPT AUDIO ZAPISA S GLAVNOG PRETRESA
ODRŽANOG DANA 26. DECEMBRA 2006. GODINE

Adv. Srđa Popović: Ja bih predložio samo dva–tri dokaza kojima bi se proverili istinitost iskaza svedoka saradnika Dejana Milenkovića. Naime, ja bih predložio da se izvede dokaz čitanjem članka novinara Miloša Vasića objavljenog pod naslovom „Prisluškivanje Dejana Milenkovića Bagzija“ u broju 714 nedeljnika „Vreme“ od 9. septembra 2004. godine. Zatim, na istu okolnost bih predložio da se izvede dokaz saslušanjem svedoka Bore Banjca, nekadašnjeg načelnika UBPOK, sada, mislim, načelnika OUP Čukarica. Pa bih predložio da se izvede dokaz uvidom u transkripte od strane UBPOK presretnutih razgovora između svedoka saradnika Dejana Milenkovića i Biljane Kajganić u periodu april, maj, jun 2004. godine i, na kraju, da se izvede dokaz čitanjem transkripta u kome se pominju imena Dragana Jočića i Radeta Bulatovića, s tim da bi se po potrebi preslušao i zvučni snimak tog razgovora. Ovo sve predlažemo na posebnu okolnost provere

onog dela iskaza svedoka saradnika Dejana Milenkovića u kome on poriče postojanje razgovora takve sadržine između njega i Biljane Kajganić. Samo bih kratko obrazložio ovaj pedlog. Mislim da vam je svima poznato da je objavljen ovakav jedan tekst u listu „Vreme“ i da se tu citira transkript prema kome bi advokat Biljana Kajganić podstrekavala svedoka da lažno optuži izvesna lica, a iz koga bi takođe proizilazilo da ministar [unutrašnjih poslova] Dragan Jočić i direktor BIA Rade Bulatović pokušavaju nezakonitim putem da utiču na postupak dokazivanja u ovom predmetu. Na glavnom pretresu 24. novembra 2006. godine, kolega Danilović je pokušao da [o tome] pita svedoka saradnika i on je porekao istinitost ovog transkripta. Konkretno, on kaže: „Nikada nisam razgovarao sa Biljanom Kajganić ni o Radetu Bulatoviću, ni o Vojislavu Koštunici.“ To je na strani 88 tog zapisnika. Predloženim slušanjem originalnog zvučnog snimka i upoređivanjem sa onim što je objavio list „Vreme“ utvrdilo bi se da takvi razgovori jesu vođeni i da je transkript obavljen u „Vremenu“ po sadržini autentičan, a da svedok saradnik ne govori istinu. Da bi smo utvrdili da [je] ovaj zvučni snimak razgovora između svedoka saradnika Dejana Milenkovića i Biljane Kajganić naređen, snimljen i dostavljen Okružnom sudu i specijalom tužiocu u skladu sa ZKP, te da je kao takav podoban da bude izveden kao dokaz, predložili smo saslušanje tadašnjeg načelnika UBPOK Boru Banjca. Istakao bih samo još neke posebne razloge koji ukazuju na potrebu proveravanja iskaza ovog svedoka, kome treba da budu oproštena mnogobrojna i teška krivična dela pod uslovom da govori istinu i da ništa ne prećutkuje. Prvo, radi se o svedoku koji je po sopstvenom priznanju ranije i u drugim prilikama pokazao punu spremnost da iznese lažne optužbe. Naravno, mislim na ono što je govorio o optuživanju pokojnog premijera Zorana Đinđića za trgovinu drogom. Drugo, po priznanju samog svedoka, isto lice, Biljana Kajganić, podstrekavala ga je da u telefonskim razgovorima lažno optužuje i druga lica, Čedomira Jovanovića i Vladimira Popovića, za učešće u atentatu. I treće, u tom razgovoru, prema transkriptu

objavljenom u „Vremenu“, Biljana Kajganić pominje pokušaj dvojice visokih državnih funkcionera da nezakonito utiču na tok ovog postupka, a poznato je da su ista ta dva funkcionera ostvarila tajne i nezakonite kontakte i sa drugim učesnicima u postupku, tu mislim na susret ministra Jočića i Radeta Bulatovića sa prvookrivljenim po njegovoj predaji i bez dozvole predsednika Veća. I na kraju, samo da izbegnem jedan nesporazum, kada je advokat Danilović ispitivao o ovome svedoka saradnika, predsednica Veća ga je prekinula ovakvom primedbom: „Nemojte da širite temu. Sve što znate možete da podnesete krivičnu prijavu, pa da se to raspravi.“ To je na strani 89 ovog zapisnika od 24. novembra. Sada ja pretpostavljam da se tu mislilo na krivičnu prijavu protiv Biljane Kajganić za eventualno podstrekavanje na lažno prijavljivanje. Ali nas uopšte ne interesuje Biljana Kajganić ni njena krivica. Nas interesuje da li su visoki funkcioneri izvršne vlasti pokušavali i nastojali da utiču na to da se u ovom postupku ne otkrije istina i, ako su takvi pokušaji postojali, zašto se oni vrše i kakvi zaključci mogu da se izvuku odatle. Mislim da je nemoguće da mi tako sterilizujemo ovaj postupak jer javnost ovaj postupak već zove postupak za ubistvo Zorana Đinđića. Ovo nije, ovim se okrivljenima ne stavlja na teret — delo protiv života i tela. Oni odgovaraju za — delo protiv ustavnog poretka, ugrožavanje ustavnog poretka i bezbednost zemlje. To je jedno politički motivisano delo, ono se dešava u jednom političkom ambijentu, ciljevi koji ih motivišu su politički i mi ne možemo da vodimo ovaj postupak tako što ćemo se ograničiti isključivo na kriminalističke aspekte samog ubistva. Ne da mi na ovaj način širimo temu, nego bi ona bila nedozvoljeno sužena ako bi[smo] vodili postupak tako da nas uopšte ne interesuju one činjenice koje se tiču namera okrivljenih, političkih namera i političkog ambijenta u kome se to dešavalo. Hvala.

(strane 12–14)

K.p. br. 5/03

TRANSKRIPT AUDIO ZAPISA S GLAVNOG PRETRESA
ODRŽANOG DANA 20. MARTA 2007. GODINE

ODBIJA SE predlog punomoćnika oštećenih, advokata Srđe Popovića, da se u dokaze uvrsti a zatim i izvede kao dokaz čitanje transkripta i preslušavanje audio-zapisa presretnutih razgovora tada optuženog Dejana Milenkovića, a sada svedoka saradnika i njegovog tadašnjeg branioca, advokata Biljane Kajganić, a o kojim razgovorima se piše u periodu maja meseca 2004. godine, pominju se u tekstu novinara Miloša Vasića u nedeljniku „Vreme“ broj 714 od 9. septembra 2004. godine, radi se o tekstu sa naslovom „Saradnici, advokati i stari drugari“. Ovo iz sledećih razloga: Veće je pribavilo sve naredbe koje su donete od strane istražnih sudija Okružnog suda i po našim mogućnostima za saznanje dobili smo ukupno 5 naredbi. Naredbe su donete na osnovu člana 232. i člana 233. ZKP. Svima vam je poznato da su transkripti dela ovih razgovora zajedno sa jednim delom CD poslati na ruke tadašnjem predsedniku Veća — sudiji Marku Kljajeviću, bez zavođenja u sudski upisnik pisarnice, kako to predviđa Sudski poslovnik, i bez unošenja ovih materijala u popise spisa predmeta KP. br. 5/03. Čuli ste da je zamenik specijalog tužioca, nakon predloga punomoćnika oštećenih na glavnom pretresu a na pitanje predsednika Veća, izjavio da ranije nije pročitao i nije video ove transkripte niti da ih je čuo. Kao što sam rekla, Veće je pribavilo naredbe koje su donete od strane istražnih sudija, naredbe su donete na osnovu člana 232, u vezi s članom 233. Od ovih nekoliko naredbi samo jedna naredba doneta je od strane istražnog sudije Okružnog suda u Beogradu, i to pod brojem Kri. 219/04, i odnosi se na tada optuženog Dejana Milenkovića. Ostale naredbe donete su

prema licima koja nisu obuhvaćena optužnicom specijalnog tužioca po kojoj mi vodimo ovaj postupak, niti je protiv tih lica tokom ovog našeg saznanja i traganja za njima vođen krivični postupak. Naredba [u odnosu na] Dejana Milenkovića ima neke formalne nedostatke, a jedan od osnovnih nedostataka, to je naredba 219/04, je ste taj što naredba ne sadrži datum kada je doneta, a što je veoma bitno da bi se mogao ceniti početak roka trajanja ove mere i zakonitost sprovođenja iste, to jest dužina trajanja roka u skladu sa odredbama ZKP. Veće je pokušalo i posrednim putem da utvrdi datum donošenja ove naredbe, a radi utvrđivanja početka roka trajanja mere slušanja telefonskih razgovora optuženog Dejana Milenkovića, pa je izvršilo uvid u predlog MUP koji je upućen Okružnom javnom tužiocu, zatim predlog zamjenika okružnog javnog tužioca istražnom sudiji i datumom preuzimanja ove naredbe od strane ovlašćenih službenika MUP radi utvrđivanja početka vremena trajanja ove naredbe. Tim posrednim putem došli smo do zaključka, a što se može proveriti, da je eventualni početak trajanja ove mere mesec jul, i to početak meseca jula 2004. godine, najpre od 2. ili 3. jula, znači, ne u periodu koji se pominje u tekstu Miloša Vasića: maj, jun i april 2004. Materijal koji je pribavljen u odnosu na lica koja nisu obuhvaćena ovom optužnicom i protiv kojih nije vođen krivični postupak ne može se za sada koristiti kao dokaz, imajući u vidu odredbe Zakonika o krivičnom postupku a iz sledećih razloga: odredbom člana 232. Zakonika o krivičnom postupku, u stavu 1, kaže se da istražni sudija na pismeni i obrazloženi predlog državnog tužioca može narediti nadzor i snimanje telefonskih i drugih razgovora ili komunikacija drugim tehničkim sredstvima i optička snimanja lica za koje postoje osnovi sumnje da su sama ili sa drugim licima izvršila krivična dela i to protiv ustavnog uređenja ili bezbednosti Savezne Republike Jugoslavije, protiv čovečnosti i međunarodnog prava sa elementima organizovanog kriminala, i to: falsifikovanje i pranje nov-

ca, novlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga, nedozvoljena trgovina oružjem, municijom ili eksplozivnim materijama, trgovina ljudima, davanje i primanje mita, iznuda i otmice. Mere iz stava 1. ovog člana određuje istražni sudija obrazloženom naredbom. U naredbi se navode podaci o licu protiv kojeg se mera primenjuje, osnovi sumnje, način sprovođenja, obim i trajanje mere. Mere mogu trajati najduže 3 meseca, a zbog važnih razloga mogu biti produžene još za 3 meseca. Izvođenje mera se prekida čim prestanu razlozi za njihovu primenu. Naredbu istražnog sudije izvršava organ unutrašnjih poslova. Poštanska, telegrafaska i druga preduzeća, društva i lica registrovana za prenošenje informacija dužna su da organima unutrašnjih poslova omoguće izvršenje mere iz stava 1. ovog člana. Snimanje iz stava 1. ovog člana mogu se po naredbi istražnog sudije obaviti i u prostorijama koje nisu stanovi. Odredbom člana 233. Zakonika o krivičnom postupku i to stavom 1 propisano je da po izvršenju mere iz člana 232. ovog Zakonika organi unutrašnjih poslova će dostaviti istražnom sudiji izveštaj i snimke. Istražni sudija može odrediti da se snimci dobijeni upotrebom tehničkih sredstava u celini ili delimično prepisu i opišu. Istražni sudija će pozvati državnog tužioca da se upozna sa materijalom dobijenim upotrebom mera iz člana 232. ovoga Zakonika. Ako podaci dobijeni primenom mera iz člana 232. nisu potrebni za vođenje krivičnog postupka ili ako državni tužilac izjavi da protiv osumnjičenog neće zahtevati vođenje postupka, sav prikupljeni materijal će se uništiti pod nadzorom istražnog sudije. Istražni sudija će o tome sačiniti zapisnik. Ako je u primeni mera iz člana 232. ovog Zakonika postupljeno suprotno odredbama ovog Zakonika ili naredbi istražnog sudije, na prikupljenim podacima se ne može zasnivati sudska odluka. Na dobijene podatke i obaveštenja shodno će se primenjivati odredbe člana 99. ovog Zakonika, odredbe člana 178, stav 1, člana 273, stav 4, člana 337, stav 3, i člana 374, stav 4. ovog Zakonika. U slučaju iz

stava 3. i 4. ovog člana podaci se smatraju službenom tajnom. Prema tome, ne postoje za sada formalni uslovi da se ovaj materijal uvrsti u dokaze a sa napred iznetih razloga. Moram naglasiti da iz spisa predmeta i naredbi koje su dostavljene ovom Veću, a koje sam pribavila i preko Okružnog tužilaštva u Beogradu, postoji službena beleška iz koje se vidi da je materijal koji je dostavljen sudiji Marku Kljajeviću sutradan dostavljen na ruke u Specijalno tužilaštvo nekome od zamenika, gde stoji samo paraf da je primljen i ja se, nadalje, na te okolnosti ne mogu izjasniti šta je sa tim bilo. Jedino je nesporno da za sada nemam izeštaj o tome šta je bilo sa materijalom koji je nastao u odnosu na lica koja nisu na ovoj optužnici, to jest nemam podatak da li je Okružno tužilaštvo odlučilo da li će se protiv tih lica voditi krivični postupak ili ne, niti podatak da je istražni sudija prikupljeni materijal uništio pod njegovim nadzovom. Znači, da li je o tome sastavljen zapisnik. Veće smatra da u konkretnom slučaju u odnosu na ova lica ne postoje formalni uslovi da se ovaj materijal uvrsti u dokaze i da se u tom slučaju ima primeniti odredba člana 233, stav 4. i 5. Zakonika o krivičnom postupku. Veće smatra da se ne može uvrstiti u dokaze nešto što ne ispunjava formalne uslove da bi postalo dokaz jer se na dokazu koji nije pribavljen na zakonit način ne može zasnivati sudska odluka. Naime, svima je jasno da su podaci o licima koja se prisluškuju a za koje su postojali osnovi sumnje o kojima nije odlučeno da li će se goniti ili se neće goniti i dalje predstavljaju službenu tajnu dok o tome ne odluči okružni tužilac koji je tražio izvršenje ovih mera. Ceneći sve napred izneto, Veće obaveštava sve prisutne da će se ova naredba iz člana, po naredbi 219, nalaziti u spisima, da će moći da se izvrši uvid u pogledu njenih formalnih nedostataka, a ostale naredbe vratićemo istražnom sudiji pa istražni sudija neka dalje postupa sa njima onako kako zakon predviđa i dostavi ih okružnom tužiocu na razmatranje. Prema tome, vratićemo i te transkripte koji se odnose na ove

mere. To bi bilo ono u vezi s transkriptima. Da li ima neko nešto da primeti? Izvolite.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Meni se čini da se tu radi o ovoj naredbi 219, je l' tako, istražnog sudije Zorana Đorđevića?

Predsednik Veća: Jeste.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: I Vi kažete to je jedina naredba koju je izdao istražni sudija.

Predsednik Veća: Molim?

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: I to je jedina naredba koju je izdao istražni sudija?

Predsednik Veća: Ne, jedina naredba u odnosu na Dejana Milenkovića.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Koju je izdao istražni sudija?

Predsednik Veća: Da.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Pa ja bih predložio da se izvede dokaz čitanjem ove informacije Uprave za borbu protiv organizovanog kriminala 23685/04 od 17. septembra 2004. godine, koju je potpisao načelnik Uprave Dragan Spasić, o tome da se radilo o još jednoj naredbi koju je izdao istražni sudija, ali je istražni sudija Dragan Lazarević, takođe u odnosu na Dejana Milenkovića, i ona nosi broj 164/04.

Predsednik Veća: Kolega, sasvim sigurni budite, mi ćemo sve iskopirati zbog drugostepenog organa da se to što je objavio sudija Lazarević odnosi na Dejana Milenkovića. Ja, nažalost, evo, radi informacije svih, moram da kažem da se sve te naredbe koje je predložio okružni tužilac vode pod njihovim Kt. br. 61/03, bez obzira koja su lica slušana, a ovu informaciju ćemo združiti sa spisima pa ćemo o njoj dalje odlučivati. Da li zamenik specijalnog tužioca nešto ima da kaže u vezi sa ovim informacijama koje predlaže punomoćnik oštećenih? Branilac prvooptuženog Ulemeka? Izvolite.

Adv. Slobodan Milivojević: Predsedniče, Vi ste nas danas već izvestili da ćete dostaviti kompletni, tajni deo spisa Javnom tužilaštvu, ali ja imam sugestiju.

Predsednik Veća: Istražnom sudiji, pa onda posle po Zakonu.

Adv. Slobodan Milivojević: Istražnom sudiji, pa onda posle.

Predsednik Veća: U odnosu na druga lica.

Adv. Slobodan Milivojević: Ali ja imam predlog da Vi sve ovo što ste prikupili od dokumentacije vezano za te transkripte dostavite Okružnom javnom tužilaštvu da preduzme mere i pokrene pretkrivični ili krivični postupak protiv lica koja su izvršili krivično delo nedozvoljenog snimanja i prisluškivanja. Neka se utvrdi ujedno, imamo tu Miloša Vasića koji je to pisao, verovatno čovek zna od koga je dobio te transkripte i ko je to uspeo neovlašćeno da snima tuđe razgovore.

Predsednik Veća: Samo da se razumemo, materijal i transkripti nisu se dostavili sudiji Marku Kljajeviću u odnosu na druga lica koja su osumljčena u ovom postupku, znači govori se o naredbi 219/04 koja je dostavljena i objasnila sam način na koji je ta naredba dostavljena, zbog čega je to urađeno tako, to ne znam, to neko drugi treba da objasni. Inače taj deo materijala nikad nije dostavljen ovome Veću ni u prošlom sastavu ni u sadašnjem sastavu. Sada smo bili primorani da taj materijal tražimo i našli smo ga ovako kako jeste, o njemu odlučili onako kako Zakon predviđa, a šta će uraditi istražni sudija i tužilac, a posebno imajući period koji je punomoćnik oštećenih predložio da se izvede ova mera, pominje se april, maj, jun mesec i, ovaj, razgovori Dejana Milenkovića i njegovog branioca advokata Biljane Kajganić. To da se potpuno razumemo šta je bilo strogo predmet našeg razmatranja. Mi ne možemo razmatrati za lica o čijoj sudbini nije odlučeno nakon izvršenog slušanja. Eto, to je to. Evo, na intervenciju člana Veća, takođe obaveštavam sve sudije koje su se obraćale ovom predsedniku Veća da se dostave određeni transkripti, i za određeni vremenski period to će sve biti [dostupno], materijal se ne nalazi kod nas, kao što sam rekla, naredbe se trenutno nalaze kod nas po našem zah-

tevu, isfotokopiraćemo ih radi drugog stepena da se to ima u vidu u odnosu na lica koja nisu na ovoj optužnici, prema tome, to važi i za kolege pred čijim većima se vodi krivični postupak između nekih drugih lica, da se ubuduće sa zahtevima oko dostave materijala transkripta i ostalog obraćaju nadležnom istražnom sudiji Okružnog suda ili Okružnom javnom tužilaštvu u Beogradu, a ne ovom Veću, jer ja zaista neću skupljati dopise i preformirati materijal, niti od specijalnog tužioca koji mi traži, a imaju dokaz u spisima da su to dobili. Ako je sudija Kljajević dobio 20. jula 2004, Specijalno tužilaštvo je 21. jula 2004. godine dobilo taj materijal, i postoji paraf i službena beleška da je to primljeno na ruke u Specijalnom tužilaštvu. Eto toliko o transkriptima. Dalje, sa time smo završili. Izvolite, šta ste hteli?

Adv. Slobodan Milivojević: Predsedniče, ja sam želeo samo da se izjasnim da biste dobro razumeli. Nije u interesu, moja inicijativa niti moj predlog da se utvrdi bilo šta vezano za lica koja se pojavljuju u tom transkriptu. Moj osnovni interes je da se štiti zakon ako je nezakonito vršeno prisluškivanje.

Predsednik Veća: Pa, nemojte sad komentarisati odluke Veća, ja nisam rekla da je nezakonito prisluškivanje, ja sam samo rekla u odnosu na naredbu 219/04 da ima formalnih nedostataka i da iz tih razloga ne može biti korišćena u postupku. Svima je jasno da znate i Zakon kako predviđa da naredba mora imati datum kada se počinje sa slušanjem jednog lica i da bi se obezbedila kontrola, i to je osnovno ljudsko pravo, zna se, Zakon predviđa 3 meseca i plus još 3 meseca, nije doneta po odredbi člana 504-lj, doneta je na osnovu člana 232, to smo sve imali u vidu, na osnovu toga smo odlučili, i na ovo pitanje se više nećemo zadržavati. Sve ostalo ćete moće u nekom drugom postupku.

Adv. Slobodan Milivojević: Sudija, hvala Vam što ste me prekinuli ali...

Predsednik Veća: Nemojte dalje komentarisati, ja čitam odluku Veća.

Adv. Slobodan Milivojević: Ja [se] iskreno nadam da to treba, krajnje je vreme da svako vodi računa o tome šta kaže i šta uradi, da vodi računa o tome da bude zakonito a ne protivzakonito, i zbog toga je bila moja sugestija, no, hvala Vam lepo.

Predsednik Veća: Pa, ne znam sad ste pominjali nešto što nije bilo predmet razmatranja ovog Veća niti imena ljudi niti prezimena, niti njihove funkcije, nego jednostavno smo se držali Zakona da li nešto može biti uvršćeno kao dokaz ili ne, da li ispunjava osnovne formalnopravne uslove da bi bilo dokaz ili ne. Ja se dalje u to ne upuštam, niti se Veće u to dalje upuštalo. Dalje idemo na ostale predloge.

(strane 41–46)

3

Veće je donelo

R E Š E N J E

ODBIJA SE predlog punomoćnika oštećenog, advokata Srđe Popovića, za čitanje članka u nedeljniku „Vreme“ broj 714 od 9. septembra 2004. godine autora Miloša Vasića, sa naslovom „Saradnici, advokati i stari drugari“, na okolnosti da je u prisluškivanom razgovoru — znači, tadašnjeg branioca i u to vreme okrivljenog Dejana Milenkovića, koji je sada svedok saradnik, i njegovog branioca advokata Biljane Kajganić — ista ovome govorila da je postigla dogovor da on bude svedok, da je to sredila sa starim drugarima, sa razloga što smatramo da izvođenje ovog dokaza nije valjano i nije moguće, s obzirom da je Veće odbilo predlog da se u dokaze uvrsti prikupljeni materijal koji je nastao prilikom prisluškivanja razgovora Dejana Milenkovića, a imajući u vidu period u kome je doneta naredba za njegovo prisluškivanje i vremenski period koji se pominje u tekstu nedeljnika „Vreme“ jer po ovoj naredbi nismo imali

moгуćnosti da se utvrdi o kojim se to licima radi, koja se nalazi u spisima. Imajući u vidu period kada je naredba doneta, postoji eventualno mogućnost da se ta lica pominju prilikom presretnutih razgovora koje je Dejan Milenković vodio sa njima. Takođe, to se odnosi posebno na onaj deo gde se napominje u ovom nedeljniku da se iz tih transkripta vidi da se pominju imena Dragana Jočića i Radeta Bulatovića i u kome se u nedeljniku „Vreme“ citira transkript prema kome bi advokat Biljana Kajganić podstrekavala svedoka da lažno optuži izvesna lica i iz koga bi takođe proizilazilo da ministar Jočić i direktor BIA Rade Bulatović pokušavaju nezakonitim putem da utiču na postupak dokazivanja u ovom predmetu. Sud ne može da uvaži ovome zahtevu jer upravo postoje zakonske prepreke da se ti transkripti i presretnuti razgovori, prikupljeni audio zapisi ne mogu koristiti na zakonit način jer je tačno propisana procedura na koji način se postupa sa pribavljenim materijalom, što znači da taj materijal predstavlja službenu tajnu u odnosu na lica koja su prisluškivana a protiv kojih nije odlučeno da će se voditi krivični postupak ili ne, i na taj način ti materijali se i ne mogu koristiti u ovom postupku, mada Sudu zaista nisu ni dostavljeni.

Veće je donelo

R E Š E N J E

Da se ODBIJE predlog punomoćnika oštećenih da se u dopunu dokaznog postupka u svojstvu svedoka sasluša tadašnji načelnik Uprave za borbu protiv organizovanog kriminala Boro Banjac, da bi iz njegovog iskaza utvrdilo da je ovaj zvučni snimak razgovora između tada okrivljenog Dejana Milenkovića, a sada svedoka saradnika, i njegovog branioca tadašnjeg advokata Biljane Kajganić, naređen, snimljen i dostavljen Okružnom sudu i specijalnom tužiocu u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku, jer upravo

ovo Veće je imalo u vidu naredbe koje su donele istražne sudije prema svedoku saradniku a tada optuženom Dejanu Milenkoviću i prema drugim licima, te prema tome o zakonitosti tih naredbi u ovom postupku odlučuje Veće. Takođe je **odbijen** predlog na okolnosti da li je te transkripte razgovora tadašnji načelnik Uprave za borbu protiv organizovanog kriminala poslao premijeru dr Vojislavu Koštunici, ministru unutrašnjih poslova Draganu Jočiću, ministru pravde Zoranu Stojkoviću, načelniku Javne bezbednosti generalu Miroslavu Miloševiću, jer u tom delu ovaj svedok nije bitan i ne doprinosi razjašnjenju činjenica koje su vezane za ovu optužnicu u odnosu na krivičnopravni događaj. Veće smatra da, ukoliko postoje ovakve indicije koje su javno predložene i za koje se saznalo pre nego što su iznete pred ovim Većem, da postoji obaveza nadležnih organa, pa i Tužilaštva, i njihova mogućnost da određena lica budu saslušana u skladu sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku ili kao građani ili kao osumnjičeni ili da mogu dati svoje izjave u nekom drugom krivičnom postupku, a imajući u vidu da su ovo sve okolnosti koje su nastale posle izvršenog krivičnog dela i to u dužem vremenskom periodu i koje nemaju direktno nikakve veze sa predmetom krivičnog postupka, jer naš zadatak je da izvršimo proveru spornih činjenica koje su vezane za optužnicu i ovaj krivičnopravni događaj i događaje koji su im neposredno prethodili i neposredno nakon izvršenja ovog krivičnog dela. To bi bilo za sada sve, samo da proverim šta još imamo.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Oprostite, ali Vi, Vi tu imate u vidu samo jednu od ove dve naredbe, je l' tako? U svim tim, u celom tom obrazloženju...

Predsednik Veća: Nisam Vas razumela, da li...?

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Imate u vidu samo jednu od ove dve naredbe koje su postojale?

Predsednik Veća: Ja samo jednu, a to je 219, to govorim.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Dobro, hvala Vam.

Predsednik Veća: O 219. Ove druge ne mogu razmatrati, odnose se na druga lica i za sada su službena tajna.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Ne, ne, odnose se na Milenkovića, što se vidi iz ovog dokumenta koji sam Vam predočio.

Predsednik Veća: Da, ali period je sporan. Ja mislim da se ja i Vi uopšte ne razumemo. Po naredbi 219/04, to je jedna jedina naredba kojom je naređeno slušanje Dejana Milenkovića, sve ostale naredbe se odnose na druga lica. Da li se u tim presretnutim razgovorima pominju ova lica ja to ne znam, o tome tužilac još nije odlučio i to još uvek predstavlja službenu tajnu dok tužilac ne odluči o tome, to Zakon tako.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Iz dokumenta koji sam Vam dao pre 10 minuta je očigledno da je i druga naredba upravljena prema Dejanu Milenkoviću, to proizilazi odatle, ja ne znam odakle Vi dobijate svoje informacije?

Predsednik Veća: Videćete iz spisa, pa ja ne znam šta proizilazi odakle, ja imam samo ono što je meni dostavljeno od strane Okružnog suda.

Punomoćnik oštećenih adv. Srđa Popović: Ja Vam kažem šta je meni dostavljeno od strane UBPOK i ako tu postoji neka protivrečnost, onda ona mora da se razreši.

(strane 53–55)

TRANSKRIPT AUDIO ZAPISA S GLAVNOG PRETRESA
ODRŽANOG DANA 22. MARTA 2007.

Glavni pretres nastavljamo čitanjem informacije MUP Republike Srbije koju će pročitati član Veća sudija Radmila Dragičević–Dičić, a koji je predložio punomoćnik oštećenih, priložio je juče.

Sudija Radmila Dragičević–Dičić: Konstatovali smo da je ta informacija od 17. 9. 2004. godine i tekst glasi:

INFORMACIJA MUP REPUBLIKE SRBIJE

Nastavljajući rad na razjašnjavanju svih okolnosti i činjenica vezanih za ubistvo predsednika Vlade Republike Srbije, dr Zorana Đinđića, Uprava za borbu protiv organizovanog kriminala, između ostalih aktivnosti u skladu sa odredbama člana 232. Zakonika o krivičnom postupku, primenjivala je specijalne mere istražne tehnike, nadzor i snimanje telefonskih razgovora prema Dejanu Milenkoviću, zvanom Bagzi. Mere nadzora i snimanja telefonskih razgovora primenjivane na osnovu naredbi istražnih sudija Okružnog suda u Beogradu, Kri. pov. 219/04 od 2.7.2004. godine, a po zahtevu Okružnog javnog tužilaštva u Beogradu broj 61/03. Ovu naredbu izdao je istražni sudija Okružnog suda u Beogradu, Zoran Đorđević, i na osnovu nje vršeno je presretanje komunikacija vođenih mobilnim telefonom Grčka mobilna telefonija, dat broj, koji je korišćen od strane Dejana Milenkovića zvanog Bagzi. Kri. pov. 164/04 od 14. 5. 2004. godine, a po zahtevu Okružnog javnog tužilaštva u Beogradu broj 61/03. Ovu naredbu izdao je istražni sudija Okružnog suda u Beogradu Dragan Lazarević i na osnovu nje vršeno je presretanje komunikacija vođenih mobilnim telefonom Grčka mobilna telefonija, dat broj, koji je takođe korišćen od strane Dejana Milenkovića zvanog Bagzi. U skladu sa odredbama člana 233. ZKP, dana 20. 7. 2004. godine, navedenim istražnim sudijama dostavljen je materijal prikupljen primenom mera nadzora i snimanja telefonskih komunikacija radi eventualne dalje upotrebe u krivičnom postupku. Materijal je u Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije, dostavio UBPOK dopisima 11 broj 230–33893340/04. Prilikom predaje audio zapisa istražni sudija Okružnog suda u Beogradu Zoran Đorđević je od radnika Uprave za borbu protiv organizovanog kriminala

zahtevao da mu se dostave i svi transkripti razgovora koji su vođeni preko mobilnih telefona, dat broj mobilnog telefona u Grčkoj, što je i urađeno istog dana uz propratni broj 2303388/04. Raspoloživa saznanja ukazuju da je navedeni materijal od strane navedenih sudija dostavljen Specijalnom odeljenju Okružnog suda za organizovani kriminal i specijalnom tužiocu za organizovani kriminal na dalju nadležnost. Novinar nedeljnika „Vreme“ Miloš Vasić je u brojevima nedeljnika „Vreme“ 714 i 715, pod naslovima „Saradnici, advokati i stari drugari“ i „Šta je ko demantovao, a šta nije“, iznosio delove presretanih razgovora u delovima navedenih novinskih članaka. Novinar Vasić je iznosio neistine i pravio i određene konstrukcije. Slična situacija sa curenjem podataka, koji su prikupljeni od strane policije i u skladu sa odredbama ZKP dostavljeni pravosudnim organima iz pravosuđa, dešavala se i ranije. Tako su, na primer, nedeljnik „Vreme“ a i više dnevnih novina objavljivali informacije vezane za Dragoljuba Markovića, vlasnika preduzeća „Krmivo produkt“, u vezi sa trgovinom konjima, koji su bili predmet krivičnog dela, informacije vezane za aferu Kolesar—Janjušević, „šećernu aferu“, i druge. Prilog: tri dopisa Okružnom sudu, izveštaj UBPOK, novinski članci objavljeni u nedeljniku „Vreme“, izvod iz ZKP za član 232. i 233.

(str. 57–59)

5

OKRUŽNOM SUDU U BEOGRADU
Posebnom odeljenju za organizovani kriminal
Ustanička ulica, Beograd

Beograd, 9. marta 2007. godine
Oznaka spisa: Kp 5/03

PREDMET: Molba za uvid u spise predmeta

Molim Sud da nam omogući uvid u transkripte presretnutih telefonskih razgovora između svedoka saradnika DEJANA MILENKOVIĆA i advokata BILJANE KAJGANIĆ koji se nalaze u spisu gore navedenog predmeta.

Danas smo pokušali da ostvarimo uvid u ove transkripte, ali nam je u pisarnici rečeno da to nije moguće. Pošto su, koliko nam je poznato, ovi transkripti deo spisa (ne postoji odluka o njihovom eventualnom izdvajanju), molimo da nam se omogući uvid u iste.

Katarina Kostić, adv. s.r.
Srđa Popović, adv., s.r.

6

K.p. br. 5/03

TRANSKRIPT AUDIO ZAPISA S GLAVNOG PRETRESA
ODRŽANOG DANA 19. MARTA 2007. GODINE

Adv. Srđa Popović: Samo da iskoristim ovu pauzu u postupku.

Predsednik Veća: Možete.

Adv. Srđa Popović: To je kratka jedna stvar. Hteo sam da pitam da li bismo mogli da dobijemo objašnjenje iz kojih razloga zastupnicima oštećenih tokom prošle sedmice nije dozvoljen uvid u transkripte ovih presretanih razgovora?

Predsednik Veća: Dozvolite, radićemo na tome. Ja sam rekla vašoj saradnici, pitanje je da li su transkripti, to ću dati objašnjenje sutra, molim vas. Ne mogu vam dozvoliti uvid u nešto, u odnosu na neka lica koja nemaju veze sa ovim postupkom, i pitanje, nije materijal kod mene, znate.

Adv. Srđa Popović: Je li to deo spisa ili nije deo spisa?

Predsednik Veća: Dobićete objašnjenje koliko sutra. Ja sam to planirala danas, ali zbog svojih specijalnih porodičnih obaveza zaista ne mogu to da vam kažem. O tome će Veće doneti odluku i sutra saopštiti nakon saslušanja svedoka. To ste trebali da pitate specijale tužioce, i jednog i drugog, i

uopšte Tužilaštvo, kod njih je taj materijal trebalo da bude, znate. Ja se bavim istragom i tragam gde je to.

Adv. Srđa Popović: Ja sam pošao od toga da je to deo spisa. Ako je to deo spisa, imam pravo uvida u njega. Ako nije deo spisa, onda nam objasnite zašto nije deo spisa.

Predsednik Veća: To ćemo objasniti sutra. Nećete dugo čekati.

(strana 41)

7

PREDSEDNIKU OKRUŽNOG SUDA U BEOGRADU

PREDMET: Kp 5/03 Opt. Milorad ULEMEK i dr. zbog krivičnog dela iz člana 122. OKZ

Kao zastupnik oštećene RUŽICE ĐINĐIĆ u gornjem predmetu, ovim izjavljujem

P r i t u ž b u

Na rad sudije Posebnog odeljenja toga Suda NATE MESAREVIĆ, koja mi je kao zastupniku oštećene nezakonito, protivno odredbi člana 170. ZKP, stav 1, uskratila uvid u spis Kp 5/03.

O b r a z l o ž e n j e

Početkom marta o. g., preko svoje saradnice, advokata Katarine Kostić, pokušao sam da izvršim uvid u transkripte presretnutih razgovora svedoka saradnika Dejana Milenkovića i advokata Biljane Kajganić. U pisarnici nam je rečeno da po naredbi predsednice Veća za to moramo da podnesemo molbu. To smo i učinili 9. marta o. g.

Posle nekoliko dana nam je u pisarnici rečeno da traženi uvid ne možemo da izvršimo i uprkos daljih pokušaja uvid u taj deo spisa nam je i dalje uskraćivan.

Na glavnom pretresu 19. marta pokušao sam da dobijem odgovor na razloge zbog kojih nam se to uskraćuje i pre svega na ključno pitanje da li su ti transkripti deo spisa.

Prema transkriptu audio zapisa glavnog pretresa od 19. marta o. g. (strana 41) taj dijalog je izgledao ovako:

„Adv. Srđa Popović: To je kratka jedna stvar. Hteo sam da pitam da li bi mogli da dobijemo objašnjenje iz kojih razloga zastupnicima oštećenih tokom prošle sedmice nije dozvoljen uvid u transkripte ovih presretanih razgovora?

Predsednik Veća: Dozvolite, radićemo na tome. Ja sam rekla vašoj saradnici, pitanje je da li su transkripti, to ću dati objašnjenje sutra, molim vas. Ne mogu vam dozvoliti uvid u nešto u odnosu na neka lica koja nemaju veze sa ovim postupkom, i pitanje. Nije materijal kod mene, znate.

Adv. Srđa Popović: Je li to deo spisa ili nije deo spisa?

Predsednik Veća: Dobićete objašnjenje koliko sutra. Ja sam to planirala danas, ali zbog svojih specijalnih porodičnih obaveza zaista ne mogu to da vam kažem. O tome će Veće doneti odluku i sutra saopštiti nakon saslušanja svedoka. To ste trebali da pitate specijalne tužioce, i jednog i drugog, i uopšte Tužilaštvo, kod njih je taj materijal trebalo da bude, znate. Ja se bavim istragom i tragam gde je to.“

Na glavnom pretresu održanom sutradan, predsednica Veća je dala sledeći odgovor na to pitanje (sledi izvod iz transkripta audio zapisa sa pretresa od 20. 03. — str. 41):

„Svima je poznato da su transkripti dela ovih razgovora zajedno sa jednim delom CD poslati na ruke tadašnjem predsedniku Veća — sudiji Marku Kljajeviću, bez zavođenja u sudski upisnik pisarnice, kako to predviđa sudski poslovnik, i bez unošenja ovih materijala u popise predmeta Kp. br. 5/03.“

Iako nisam dobio direktan i jasan odgovor na postavljeno pitanje, ovim odgovorom se sugeriše da transkripti nisu deo spisa jer nisu predati pisarnici i zavedeni u upisnik.

Međutim, ovakvo obrazloženje je netačno. Svi mediji u Srbiji su 26. januara 2007. godine preneli informaciju da je dan ranije, 25. januara 2007. godine, Marko Kljajević, citiram, „predao pisarnici Specijalnog suda transkripte i diskete sa snimcima prisluškivanih razgovora svedoka saradnika Dejana Milenkovića – Bagzija i njegove nekadašnje advokatice Biljane Kajganić, saznaje ‚Blic‘ u sudu“ (prilog: objava vesti iz lista „Blic“ i sa web sajta B92 od 26. 01. 2007).

Dakle, taj materijal jeste predat pisarnici i jeste, ili je morao biti uredno zaprimljen i zaveden, u skladu sa odredbama Glave XIII Sudskog poslovnika („Sl. glasnik RS“, br. 65/2003, 115/2005, 4/2006 – ispr. i 50/2006).

Prema tome, ovaj materijal jeste bio deo spisa.

Odredba iz čl. 170, st. 1. ZKP glasi: „Svako ko ima opravdani interes može se dozvoliti razmatranje, prepisivanje, kopiranje ili snimanje pojedinih krivičnih spisa.“

Naravno, ovo važi i za one delove spisa na kojima se ne može zasnivati presuda i koji će se eventualno po završetku dokaznog postupka izdvojiti iz spisa.

Predsednica Veća mi je, suprotno citiranoj odredbi, nezakonito uskratila pravo na uvid, razgledanje i razmatranje spisa.

Na osnovu svega gore navedenog, molim da razmotrite podnetu pritužbu i da preduzmete sve raspoložive mere predviđene odredbama iz članova 7–12. Sudskog poslovnika, te da, u skladu sa Vašim ovlašćenjima i obavezama propisanim odredbama iz članova 49. i 52. Zakona o uređenju sudova, kao lice odgovorno za pravilan rad Suda, učinite sve kako bi se ispitale navedene nepravilnosti i nezaklonitosti u radu Suda.

Molim da me u zakonskom roku obavestite o preduzetim merama.

Beograd, 17. april 2007.

Srđa Popović, adv., s.r.

RAZGOVOR
DEJAN MILENKOVIĆ – BILJANA KAJGANIĆ

Sledi deo iz završne reči od koga sam odustao u toku samog davanja završne reči, iz bojazni da ću osnovnu misao suviše opteretiti analizom.

RAZMATRANJE SPISA (TRANSKRIPTI)

Početak marta o. g. pokušao sam da izvršim uvid u materijale koje su Sudu dostavili sudije Đorđević i Lazarević. U pisarnici nam je rečeno da po naredbi predsednice Veća moramo da pišemo molbu za uvid u spis. To je malo neobično, a po meni i nezakonito. No, dobro, podneo sam molbu 9. marta.

Kada mi ni posle 10 dana nije omogućeno razmatranje tog dela spisa, na glavnom pretresu 19. marta tražio sam objašnjenje (1) zašto mi nije dozvoljen uvid u transkripte, i (2) da li su ovi transkripti deo spisa ili nisu.

Prema članu 170, stav 1. ZKP, ja imam pravo na razmatranje spisa, a to znači kompletnog spisa, bez obzira da li se na eventualnu buduću odluku Suda o tome da li se na pojedinim dokazima može ili ne može zasnivati presuda. Dakle, spis sačinjavaju i prezumtivni i nastupeli dokazi. Zato je za mene bilo odlučujuće pitanje da li su ti transkripti deo spisa ili nisu.

Ni na tri puta ponovljeno pitanje 19. marta na glavnom pretresu nisam uspeo da dobijem odgovor na to pitanje.

Tek sutradan predsednica Veća pokušava da odgovori na to pitanje:

„Svima vam je poznato da su transkripti dela ovih razgovora zajedno sa jednim delom CD (?) poslati na ruke tadašnjem predsedniku Veća — sudiji Marku Kljajeviću, bez zavođenja u sudski upisnik pisarnice, kako to pred-

viđa Sudski poslovník, i bez unošenja ovih materijala u popise predmeta Kp. br. 5/03.“

Ovim odgovorom se izokola sugeríše, bez direktnog odgovora, da transkripti nisu deo spisa jer nisu predati pisarnici i zavedeni u upisnik.

Međutim, to obrazloženje nije tačno. Svi mediji u Srbiji su 26. januara 2007. godine preneli informaciju da je Marko Kljajević, dan ranije 25. januara, citiram, „predao u pisarnici Specijalnog suda transkripte i diskete sa snimcima prisluškivanih razgovora svedoka saradnika Dejana Milenkvića – Bagzija i njegove nekadašnje advokatice Biljane Kajganić, saznaje ‚Blic‘ u sudu“.

Dakle, bez obzira na koji način su ta tri diska sa štamapanim materijalom predata Marku Kljajeviću, sav taj materijal, na kraju JESTE predat pisarnici i JESTE, ili je svakako morao biti, zaveden u sudski upisnik pisarnice. Drugim rečima, JESTE DEO SPISA.

Dakle, predsednica Veća mi je suprotno odredbi člana 170, stav 1. ZKP, uskratila razmatranje dela spisa, i to bez donošenja formalne odluke iz stava 3. ovog člana, na koju bih se mogao žaliti.

Broj naredbi

Suprotno onome što se nekoliko puta tvrdi u obrazloženju odluke Suda kojom odbija moj predlog za čitanje transkripta, da navodno postoji samo jedna naredba istražnog sudije kojom se određuju mere prema Dejanu Milenkoviću, *postojale su dve naredbe*, izdate od dvojice istražnih sudija — Zorana Đorđevića i Dejana Lazarevića — obe za presretanje komunikacija vođenih mobilnim telefonom Grčke mobilne telefonije, za dva različita broja, od kojih je oba koristio Dejan Milenković zvani Bagzi.

Naredba br. 219/04

Sud pominje samo jednu naredbu, izdatu „početkom jula“ (to je tačno, to je naredba 219/04 od 2. jula 2004. godine), koja nema datuma (Sud je datum rekonstruisao).

Međutim, budući da je sav materijal prikupljen primenom mera dostavljen istražnom sudiji 20. jula 2004, dopisima UBPOK broj 230-33893340-04 i 2303388-04, jasno je da je po naredbi 219/04 od 2. jula postupano samo 18 dana, dakle, svakako unutar zakonom propisanog tromesečnog roka.

Dakle, suprotno onome što Sud tvrdi, ne postoji nikakav formalni nedostatak koji bi onemogućavao Sud da se koristi tim transkriptima audio zapisa dobijenih po naredbi 219/04.

Međutim, naš predlog nije se ni odnosio na tu naredbu, i Sud se uopšte njome nije trebao ni baviti, jer smo opredelili da se naš predlog odnosi na razgovore vođene tokom aprila, maja i juna 2004. godine, dakle, pre nego što je naredba br. 219/04 i doneta.

Druga naredba

Prema navedenoj informaciji UBPOK:

Naredbu broj 164/04 istražni sudija doneo je 14. maja 2004. godine. Tromesečni rok iz člana 232, stav 2. ZKP, isticao bi 14. avgusta 2004. godine, ali budući da je materijal dostavljen istražnom sudiji 20. jula, jasno je da taj rok, ni u pogledu ove naredbe, nije mogao biti prekoračen.

Ova naredba broj 164/04 pokriva upravo vremenski period na koji se naš predlog odnosi. Sve bi bilo u najboljem redu, ali...

Ta naredba i odgovarajući transkripti jednostavno su negde volšebno nestali!

Taj materijal je dostavljen istražnom sudiji 20. jula 2004. godine dopisom 230-33893340-04.

Šta je dalje bilo sa ovim materijalom?

Gordana Čolić: „Mi smo utvrdili da transkripti postoje... [istražne] sudije Okružnog suda su nas obavestili, jer smo naravno tražili te informacije, da su naređena prisluškivanja obavljena, da su audio snimci s transkriptima dostavljeni njima, da su oni prosleđeni Posebnom odeljenju Okružnog suda i Tužilaštvu“ (emisija „Pritisak na tužioce“, 13. decembar 2006, TV B92).

Tako i UBPOK:

„Raspoloživa saznanja ukazuju da ja navedeni materijal od strane navedenih sudija dostavljen Specijalnom odeljenju Okružnog suda za organizovani kriminal...“

Pa gde je onda naredba broj 164/04?

MISTERIJA TRANSKRIPTA

Međutim, misterija ovog transkripta ovim se ne završava.

Nakon što sam stavio predlog za čitanje ovog transkripta, zamenik specijalnog tužioca, izjašnjavajući se da se ne protivi predlogu, usput obaveštava Sud da Tužilaštvo ne zna ništa o postojanju čitavog tog materijala.

Na glavnom pretresu predsednica Veća tvrdi, citiram: „Specijalno tužilaštvo je dobilo 21. jula 2004. godine taj materijal i postoji i službena beleška da je to primljeno na ruke u Specijalnom tužilaštvu.“

Zašto svi beže od tog transkripta kao đavo od krsta?

Tužiteljka Trećeg opštinskog suda žalila se u jednoj TV emisiji koja sa zvala „Pritisci na tužioce“ da joj je prećeno razrešenjem kada je u jednom drugom predmetu pokazala potpuno umesnu i zakonitu nameru da se upozna sa sadržinom ovog transkripta.

Specijalno tužilaštvo je takođe tražilo od Suda da im dostavi ove materijale, ali je specijalni tužilac njih dobio jer — kaže Sud — postoji dokaz u spisima da su to dobili.

Od 9. do 19. marta o. g. predsednica Veća mi nezakonito uskraćuje razmatranje ovih transkripata (izjavio sam pritužbu predsedniku Okružnog suda).

Pa šta je to u tom materijalu? Ministar pravde Stojković insistira da ga je oklevetao novinar Miloš Vasić samo zato što je napisao da je ministar dobio primerak tog transkripta od UBPOK. Traži se, naime, da Vasić bude tužen za klevetu, ali da se ne ulazi u sadržinu transkrip-

ta! Pa šta onda i kako to škodi časti i ugledu tog ministra — što je dobio neki transkript!?

ŠTA PIŠE U TRANSKRIPTU?

Naravno, nije stvar u tome, stvar je u tome **šta piše** u pomenutom transkriptu!

Čini mi se da je upravo iz načina na koji se na sve načine krije sadržina ovog transkripta jasno da u njemu piše upravo ono o čemu se slažu dva ljuta protivnika, NIN i „Vreme“, Miša Vasić i Nikola Vrzić, i dva njihova međusobno nezavisna izvora, da se u tim transkriptima stvarno pominju Jočić i Bulatović, punim imenom (Miša Vasić), ili inicijalima, ali tako da se može zaključiti o kome se radi (Nikola Vrzić).

A to znači da svedok saradnik Dejan Milenković nije govorio istinu kada je negirao da su ovakva lica pominjana u tim razgovorima, tj. da je lagao, a onda se postavljaju dva pitanja:

— prvo, da li mu je trebalo oduzeti status svedoka saradnika, i

— drugo, meni važnije — zašto je lagao?

Svedoka saradnika nimalo ne terete ti razgovori, čak ni da su se odvijali i onako kako to navodi Miša Vasić u svom članku. Pa koga on onda štiti? I zašto? S kakvim motivom laže i dovodi time u pitanje svoj status?

Mislim da je i to jasno. Štiti onoga ko ga se prvi još u Grčkoj dočepao i ko ima interes da sadržina ovih razgovora ostane tajna.

ODBIJANJE NEPOSTOJEĆEG PREDLOGA

Ali ni tu nije kraj ovim misterijama.

Na glavnom pretresu 23. marta 2007. godine desilo se nešto veoma zanimljivo. Nakon što je ispitao (videli smo kako) svedoka Acu Tomića, Sud je jedan po jedan poodbijao sve ostale predloge zastupnika oštećenih.

Međutim, takva je bila revnost Suda, da je odbio i predlog koji nikada nije ni stavljen. Sud je sâm, ni od koga izazvan, formulisao jedan nepostojeći predlog i zatim ga, uz vrlo opširno obrazloženje, ODBIO.

Evo kako glasi taj deo odluke:

„Takode je odbijen predlog na okolnosti da li je te transkripte razgovora tadašnji načelnik Uprave za borbu protiv organizovanog kriminala poslao premijeru dr Vojislavu Koštunici, ministru unutrašnjih poslova Draganu Jočiću, ministru pravde Zoranu Stojkoviću, načelniku javne bezbednosti generalu Miroslavu Miloševiću.“

Sa obrazloženjem da je ta činjenica, kome je UBPOK slao transkripte, irelevantna.

Slažem se, bezrezervno.

Nikada takav predlog nisam ni stavio. Savršeno mi je svejedno da li je i kome, osim istražnom sudiji, UBPOK slao transkripte.

Ja sam stavio u odnosu na transkripte tri predloga („Vreme“, Banjac, i sam transkript), i evo sa kakvim obrazloženjem (citiram zapisnik od 26. decembra 2006):

„[Ova tri predloga] predlažem **na posebnu okolnost provere onog dela iskaza svedoka saradnika Dejana Milenkovića u kojem on poriče postojanje razgovora takve sadržine (u kome se pominju imena Jočića i Bulatovića) između njega i Biljane Kajganić.**“

I apsolutno ništa više. Jedina je činjenica koju želimo da utvrdimo: jesu li ili nisu Dejan Milenković i Biljana Kajganić pominjali ova dva imena u svojim telefonskim razgovorima. Apsolutno ništa više.

Kako je uopšte moglo doći do ovako apsurdne situacije da Sud sâm formuliše nekakav nepostojeći predlog za dopunu dokaznog postupka, potpuno proizvoljno ga pripiše zastupniku oštećenih i onda opširno, na čitavoj jednoj strani, polemise s tim predlogom i odbija ga? Kako to da razumemo?

Ja mislim da razumem kako je do toga došlo. Ta činjenica, da li je ili nije UBPOK dostavio transkripte

---

ministru pravde Zoranu Stojkoviću i ostalim licima koje pominje Sud u citiranom rešenju, bila je sporna u jednom drugom poznatom predmetu — protiv novinara Miše Vasića.

Na tužiteljku Trećeg opštinskog suda Gordanu Čolić vršen je (po njenoj navedenoj izjavi) ogroman pritisak da u tom predmetu ne ispituje sadržinu tih transkripata, mada je nejasno kako bi uopšte utvrdila identitet tih transkripata bez uvida u njihovu sadržinu. Njoj je prećeno čak i razrešenjem. Ona sama izjavljuje da je morala da popusti pred tim pritiscima.

Sudu se učinilo da se našao u istoj situaciji. A nije.

VREME

VREME 714 / POLITIKA

Prisluškivanje Dejana Milenkovića Bagzija:

Saradnici, advokati i stari drugari

Svaki put kada ga pritesne nezgodnim pitanjima, Milorad Ulemek Legija i njegovi advokati počnu da se vade da kako će, eto, "najvažnije i ključne dokaze" izneti tek na kraju. Tako se polako izduvava onaj propagandni balon od proletoš. Ne pomažu ni prateći skandali Legijine medijske logistike, a neki planovi i dogovori, izgleda, propadaju usput. Sve je jasnije da je ovde reč o pukom razvlačenju procesa po svaku cenu, dok se zločin ne banalizuje do apsurdna

Najbolje što je trust pilećih mozgova iz tima za medijsku podršku Legiji i ostalim zaverenicima optuženim za ubistvo Zorana Đinđića (i još desetak ubistava i razne druge zločine) uspeo da smisli preko leta bilo je da "super-ultra-mega-turbo-ekskluzivno-senzacionalno" tempiraju objavljivanje obdukcijeskog nalaza i slika za Dušana Đucu Spasojevića i Mileta Lukovića Kuma. Dopunska ideja – da se od hapšenja Dejana Milenkovića Bagzija u Grčkoj napravi slična senzacija tipa "Srboja će progledati kad Bagzi progovori" – izgleda da je propala; o tome malo dalje.

POSLE HAPŠENJA U UTINI: Dejan Milenković Bagzi

Cela ta priča o "streljanju" Đuce i Kuma, na kojoj sada pokušava da profitira i Legija Ulemek, započela je još pre njihove smrti, jednom dezinformacijom objavljenom u "Glasu javnosti" i još nekim novinama 19. marta 2003. Tada je objavljena vest da je Mile Luković Kum uhapšen, ranjen i da se nalazi u bolnici; dan kasnije ta je vest demantovana. Najverovatnije je da je reč bila o namernoj, ciljanoj dezinformaciji sa ciljem da se unese panika među zaverenike; nije to bio jedini takav slučaj; jedna takva dezinformacija iz tih dana dovela je do veoma značajnih priznanja jednog zločinca koji je kasnije postao i svedok-saradnik. Bilo kako bilo, Kosta Čavoški se za to uhvatio i uskoro, 5. maja 2003, u "Glasu javnosti" optatio vlast da je Kuma i Đucu držala uhapšene, mučila itd., pa onda ubila i podmutila ih u Meljak kod Barajeva 27. marta 2003. Demokratska stranka Srbije odmah se uhvatila za tu teoriju i 6. maja 2003. postavila pitanje Vladi na tu temu; Kosta Čavoški ipak je neki autoritet za DSS...

OVERAVANJE: Tako se priča o "streljanju" Đuce i Kuma, svakoj razumnoj logici uprkos, razvlači do dana današnjeg – jer bolje nema, a valja pokazati kako je optužnica protiv Legije i ostalih zaverenika "klimava". Legiji Ulemeku svaka je slanka dobra, pa se i on u ponedeljak uhvatio za "streljanje" Đuce i Kuma. Što se "turboekskluzivnosti" tiče, NIN je tu priču sa obdukcijeskim nalazima na sva usta kolportirao još u aprilu i bilo im je uredno odgovoreno (iz

sudsko-medicinskih krugova) da su to budalastine, jer da se samo iz obdukcijskog nalaza ne mogu izvoditi takvi zaključci o "streljanju". Isto je odgovorano i ove nedelje, iz istih izvora; ali, kad neko neće da čuje – uzaman svaki razuman govor. Po onome što se zna, priča je jednostavna i uobitajeno banalna: policija je do saznanja gde se kriju Duca, Kum i možda još neki došla rutinskim operativnim radom na terenu, razgovarajući sa stotinama građana. Mesto je opkoljeno 27. marta uveče, a informacije izviđača iz SAJ-a (Specijalne antiterorističke jedinice MUP-a RS) govorele su da je kuća trenutno mirna i da nema znakova života. Ispostavilo se,

međutim, da su policajci osmatrali pogrešno, susednu kuću. Oko osam uveče policajci iz SAJ-a upadaju u kuću – uz prateću galamu – i shvataju da su u pogrešnoj kući: Duca i Kum, u susednoj kući, shvataju da se nešto događa i kreću da beže; policija se, međutim, već razvila u strelca i potela da opkoljava njihovu kuću. Mrkli je mrak, policajci se oslanjaju na noćne nitene i uređaje za noćno osmatranje. Kum Luković istrčava na glavna vrata kuće i beži kroz voćnjak sa ručnom bombom M-52 u ruci; policajci pucaju i pogađaju ga smrtno u grudni koš. Duca se sa automatskom puškom u ruci pojavljuje iza garaže (izlazio je na zadnja vrata kuće) i policajci ga ubijaju odmah. Čimbenica je da je Kuma Lukovića neko od policajaca naknadno "overio" hicem iz blizine u slepoočnicu, ali – kaže sudski medicinari – to je bilo nepotrebno, jer su potvrde od kojih je pao već bile smrtonosne. Ta naknadna "overa" verovatno je razlog izvesne stidljivosti policije oko te akcije: tek godinu dana po meštackom incidentu Javnom tužilaštvu dostavljeni su rezultati "parafinske rukavice" Duca Spasojevića; bili su negativni, što znači da nije stigao da opali iz puške, mada je metak bio u cevi.

POZIVANJE NA MRTVA USTA: Miroslav Luković Legija i obdukcija...

Svaki vatreni okršaj, pogotovo u mraku, haotičan je i nemoguće ga je planirati: stvarni život nije serija "Nikita". I Duca i Kum imali su zasluženu reputaciju hladnokrvnih ubica i zlikovaca; ta je reputacija policiji bila itakako poznata. Da su izšli iz kuće podignutih ruku i bez oružja – danas bi izvesno bili živi. Da je policiji izdata naredba da ih ubiju tim ih vide, to bi se do sada doznalo: suviše je svedoka (nostalom, naredba je bila suprotna: uhvatiti ih žive, čak i po cenu gubitaka u SAJ-u). Isto je i sa slaboumnom teorijom da su Duca i Kum uhapteni ranije, mučeni, ubijeni i doneti u Meljak: s obzirom na trenutnu vlast i političku klimu, neko bi već odavno propetavao o tome. Legijine priče kako su ljudi iz SAJ-a "solidarni" tek je jevtino vađenje.

...Dulana Spasojevića L.

PREPIS JEDNOG RAZGOVORA: Ta je priča o "streljanju" Duca i Kuma, dakle još jedan očajnički pokušaj kompromitacije optužnice za ubistvo Zorana Đinđića. Ništa čudno, ideološka doktrina DSS-a jasna je od početka i to spada u nju: nije valjda da Kosta Čavoški laže? Tako je to sa ideološkim doktrinama DSS-a: Rade Bulatović sada je u neprilici jer ne može Voji Kottunici da dokaze kako ga je Vlada DOS-a "prisiljkivala", a toliko mu je o tome pričao dok nije postao direktor BIA; sada je u opasnosti da ga proglašaju za "inžiganta". Doktrina je čudo: kao što sada gđa Čolić uvodi kreacionizam umesto evolucionizma, tako se i slučaj građanina Bagzija, Dejana Milenkovića, koristi za dokazivanje doktrine. Ta doktrina glasi da je

...I Miroslav Lukovića

Momira Gavrilovića Gavru ubio DOS, jer je Gavra "doneso dokumenta u Kabinet", iako nije doneso dokumenta. Samo što je ta operacija sa Bagrijem otigledno krenula krivo; da se podsetimo. Naime, Uprava za borbu protiv organizovanog kriminala (UBPOK) MUP-a Srbije, zahvaljujući tehnici dobijenoj neposredno pred ubistvo Zorana Đinđića, locirala je Dejana Milenkovića Bagriju u Grčkoj negde u aprilu ove godine. Snimali su sve njegove razgovore i stenogramse (prepise) uredno zavedili. Posle jedno mesec dana – negde u maju 2004. – presretnut je jedan od mnogih razgovora advokata Biljana Kajganić i njenog branjenika (u odsustvu) Bagrija Milenkovića. U tom razgovoru adv. Kajganić kaže građaninu Bagriju da je postigla dogovor da on bude svedok-sarađnik; da je to "uredila sa stariim drugarima"; da je "Jočić odmah pristao", a da je Bulatović (Rade) potvrdio posle konsultacije "gore". Uslov je da Bagri na sudu kaže kako je on po nalogu Ljubite Buhe Čumeta organizovao ubistvo Momira Gavrilovića Gavre i da je Gavru ubio onaj neki Teča (za koga policija nikako da dokaze ništa na tu temu, već godinama). Na to Bagri kaže: "Kako to da kažem, kad nije istina?", a adv. Biljana Kajganić odgovara: "Ma, ko te pita šta je istina? Istina je ono što sam se ja dogovorila! Ej, ova dvojica su najmoćniji ljudi u državi, budalo!" Dodaje i da je novi upravnik Centralnog zatvora u toku i da je sve u redu.

Ceo razgovor, uglavnom u tom tonu, snimljen je i prepisan i uredno zaveden u UBPOK-u. Prepis razgovora Boro Banjac, tadašnji načelnik UBPOK-a, sa službenom beleškom šalje premijeru Vojislavu Koštunici, ministru unutrašnjih poslova Draganu Jočiću, ministru pravde Zoranu Stojkoviću, načelniku Javne bezbednosti gen. Miroslavu Mileteviću itd. Sutradan ministar Jočić zove Banjca da ga smeši i da ga upozori da taj razgovor mora ostati tajna, inače... Banjac se na tu temu poverio Srećem Lukiću; zna se i da je napravio kopije tog razgovora i ostavio ih na vite mesta.

Da se podsetimo dalje: u junu Bagrija hapši solunska policija, na osnovu saradnje sa MUP-om Srbije. Biljana Kajganić prvo je tvrdila da je Bagri bio krenuo da se preda jugoslovenskom konzulatu u Solunu; teš solunske policije kaže da Bagri nije imao kod sebe nikakva dokumenta, ali i da je imao veliku količinu gotovog novca (skoro sto ili skoro dvesta hiljada evra, zavise od izvora; svakako mnogo više od 80 evra, kako se sada tvrdi). Apelacioni sud u Solunu donosi presudu o izručenju, na koju Bagri reaguje tako što kaže da se neće žaliti i da hoće u Beograd; ovih dana, pak, Biljana Kajganić ipak podnosi žalbu i traži odlaganje izručenja građanina Milenkovića.

O DRŽAVNIM POSLOVIMA: Netto se tu desilo u međuvremenu, inače braniteljka građanina Milenkovića ne bi podnosila tu žalbu, protivnu pred sudom iskazanoj volji svog branjenika... Sve je prilika da će Srbija ostati uskracena za epohalna otkrića Dejana Milenkovića Bagrija, nespretnog vozača kamiona kod hale Limes, 21. februara 2003.

U tom i takvom kontekstu – a sve to i te kako ima veze sa meritumom sudskog spora oko ubistva Zorana Đinđića – nastavio je u ponedeljak Milorad Ulemek Legija svoju odbranu pred sudom. I ta je sezona prošla po matrici prethodnih: tim mu postave neke relevantne ili osedljivo pitanje, ili advokati odbrane skoče i traže da se pitanje zabrani – ili objasne kako, eto, "najvažnije i ključne dokaze" čuvaju za kraj, za veliko finale od koga će, kao što je proročeno još u maju, nebo pasti na Srbiju i od koga će "Srbija progledati", čim joj Legija otvori oči. Sve to sve više liči na onaj film (*U rajama života*) u kome Beta Živojinović u gaceima od leoparda uzaman obećava: "Sa' cu da te karam". U ponedeljak je adv. Srđa Popović, zastupnik porodice Zorana Đinđića, u nekoliko navrata saterao Ulemeka u cotak svojim pitanjima. Po Legijinim reakcijama sudeći, najviše su ga zaturbele veze sa pokojnim Željkom Ražnatovićem Arkanom i molbe Srđe Popovića da razjasni svoje tvrdnje o tome da je prodavao

DA LI ĆE IMATI PITANJA ZA KOMANDANTA:
Zvezdan Jovanović

"državnu drogu" na Zapad. Izgleda da je Ulemek shvatio da će ga ta izjava od proletoš – da je posredovao u prodaji Udbinog heroína iz Komercijalne banke – skupo koštati, pa je preventivno napao Srđu Popovića, jer da ga ovaj proglatava za "moralnog ludaka". Sve je prebacio na "one koji su naredili da se droga prodaje. Ja sam bio samo obični izvršilac"; dodao je i da je trgovina drogom stvar uobičajena za svaku državu, mada nije naveo o kojim konkretnim državama je reč. Treba ovde podsetiti i da je MUP Srbije sproveo ponovnu istragu o pronalasku, transportu i uništavanju tih 660 kilograma heroína i da nema sumnje u to da je droga bila uništena u potpunosti. Kako "Vreme" saznađe iz ozbiljnih izvora, izvesne količine droge bile su prošle kroz ruke Milorada Ulemeka Legije u to doba, ali to nije bila ta droga zaplenjena u Komercijalnoj banci u ulici Sv. Save; bila je to droga iz rutinskog poslovanja Dušana Duće Spasojevića. Politički gledano, to je sasvim drugi par cipela; krivično-pravno gledano, Legija Ulemek je našao-diler. Hladno je Srđi Popoviću odgovorio da trgovina drogom, neprijavlivanje zločina i korišćenje falsifikovanih pasosa jesu krivična dela, ali se on, Legija, ne oseća krivim za njih.

Ah, da: ni on niti bilo ko iz Jedinice za specijalne operacije nikakve veze nema sa ubistvom Zorana Đinđića i ostalim krivičnim delima za koje ih tuže.

Miloš Vastó

Krivična prijava protiv Gorana Milinovića

Uprava za borbu protiv organizovanog kriminala MUP-a Srbije podnela je u utorak krivičnu prijavu protiv Gorana Milinovića, bivšeg šefa kabineta bivšeg predsednika Srbije i Jugoslavije Slobodana Miloševića. Milinović je osumnjičen da je nekih 1500 dokumenata Zdrženog štaba MUP-a Srbije i Vojske Jugoslavije za Kosovo iz 1998. godine sklonio i zatajio, ako ne i uništio. Reč je o dokumentima za koje je Haški tribunal veoma zainteresovan.

Goran Milinović bio je jedan od najmoćnijih ljudi Miloševićevog režima, mada se to nije videlo golim okom. Kao bezuslovno lojalan i odan šef kabineta, znao je sve i udeležavao sve: preko njega su išle komunikacije Milošević–Tuđman, na primer, kako izveštava Hrvoje Šarinić, njegov brat u Hristu iz Franjinog kabineta. Svako ko je u Slobinomu režimu bio neko znao je da se Šefa ide preko Gorana; Goran je mogao skoro sve, pa i da – samoinicijativno ili po uputstvu Šefa – sklone dokumenta o kojima je reč. To što su dokumenta bila zavedena i što su ostavila traga u birokratiji, proceduri i setanjima umetanih lica – nije ga, izgleda, brinulo. To je dirljiva lojalnost, bez sumnje.

S druge strane, UBPOK je ovom krivičnom prijavom poprilično zapaprio stvari haške i prateće. Vladi je samo još Goran Milinović falio u svemu tome; kao da im Goran Hadžić nije bio dosta i previše, uz četiri generala nasledena od prethodne vlasti DOS-a i uz proklamovano "prevertanje stomaka" od tog Haga.

UVEK PRISUTAN: goran Milinović (prvi sleva)

HRONOLOGIJA 1991–2006*

1991.

Formirane „Crvene beretke“, kao posebna formacija Resora državne bezbednosti (na čijem je čelu bio Jovica Stanišić). Glavna uloga u formiranju ove tajne formacije u ratnim okolnostima pripala je Mihalju Kertesu, tadašnjem ministru bez portfelja u Vladi Srbije, i njenom prvom komandantu Frenkiju Simatoviću, „terenskom operativcu“ RDB. Glavni centar za njihovu obuku bio je u Kuli, ali i na Tari, a 1991–1995. u Pajzošu (Slavonija) i Tikvešu (Baranja). Tokom rata delovale su u svim jugoslovenskim zemljama i kao elitna borbena jedinica sprovodile ratne planove tadašnjeg srpskog režima u Hrvatskoj i Bosni. Najsavremenijim vojnim naoružanjem, brutalnošću, zločinima i pljačkama, predstavljale su tokom rata strah i trepet kako među pripadnicima tadašnje JNA, tako i među vojnim i paravojnim formacijama na tlu bivše Jugoslavije.

1996.

Milorad Ulemek – Legija, na poziv Jovice Stanišića, po raspuštanju „Srpske dobrovoljačke garde“ pristupa „Crvenim beretkama“. Inače, od 1985. do 1992. on je pripadnik Legije stranaca, a od 1992. član Arkanove „Srpske dobrovoljačke garde“ (poznatije kao Arkanovi „Tigrovi“).

---

* Pripremio Dejan Mihailović.

1997.

Na proslavi godišnjice osnivanja „Crvenih beretki“ u Kuli prisustvuju Slobodan Milošević, Franko Simatović, Jovica Stanišić, Milorad Ulemek, Milorad Vučelić, Mihalj Kertes i druge visoke političke, vojne ličnosti i ličnosti iz bezbednosnih službi tadašnjeg srpskog režima.

1998.

Krajem 1998, pred početak obračuna sa kosovskim pobunjenicima, Jovica Stanišić je smenjen, a na njegovo mesto postavljen Radomir Marković. Na mesto komandanta JSO, umesto Franka Simatovića, dolazi Milorad Ulemek – Legija.

1999.

Krajem rata formacija dobija zvanično ime — Jedinica za specijalne operacije (JSO). Krajem jula Milošević odlikuje Ordenom za hrabrost šefa bezbednosti JSO Milorada Bracanovića, kasnije pomoćnika direktora BIA. Među drugim odlikovanim pripadnicima Jedinice je i Milorad Ulemek – Legija.

3. oktobar – Atentat na Vuka Draškovića na Ibarskoj magistrali, kada su poginula četvorica funkcionera SPO. Za atentat su optuženi članovi „Zemunskog klana“.

2000.

24. septembar – Održani izbori za predsednika Jugoslavije. Demokratska opozicija Srbije istakla je kao svog kandidata Vojislava Koštunicu. Posle nekoliko dana počinju građanski protesti zbog krađe glasova.

4. oktobar – Značajna uloga u mirnom raspletu demonstracija pripisuje se susretu Ulemeka sa Đinđićem u Gepratovoj ulici u Beogradu, na kome je navodno dogovoreno da se, uz određene protivusluge, JSO ne meša u zaštitu Miloševića i njegovog režima.
5. oktobar – Nakon nekoliko uzmicanja pred suzavcem, koji je policija ispaljivala na demonstrante ispred Skupštine SRJ u centru Beograda, građani Srbije, nezadovoljni saopštenjem Savezne izborne komisije i izbornom krađom na predsedničkim izborima, ušli su u zgradu tadašnje Savezne skupštine, a nešto kasnije i u zgradu RTS.
6. oktobar – Ustavni sud potvrdio pobedu Koštunice u prvom krugu. Slobodan Milošević čestitao izbornu pobedu Vojislavu Koštunici.
31. oktobar – Na zahtev SPO smenjeni predsednik Vrhovnog suda Srbije, Balša Govedarica, i republički državni tužilac, Dragiša Krsmanović. Ostanak na funkciji nacelnika Službe državne bezbednosti Radomira Markovića, čije je smenjivanje takođe traženo, izaziva krizu tek formirane prelazne vlade Srbije.
21. novembar – Stručnjaci Haškog tribunala za ratne zločine pronašli su u 520 grobnica na Kosovu oko 4.000 tela i delova ljudskih tela, izjavila je u Savetu bezbednosti UN glavni tužilac Karla del Ponte.
11. decembar – Okružno javno tužilaštvo u Beogradu pokrenulo istragu protiv bivšeg direktora Savezne uprave carina Mihalja Kertesa zbog novčanih mahinacija. Kertes je uhapšen 15. decembra, ali je posle nekoliko dana pušten, pošto se pozvao na poslanički imunitet.
20. decembar – Glavni tužilac Haškog tribunala Karla del

Ponte ponovila da se bivšem jugoslovenskom predsedniku Slobodanu Miloševiću mora suditi u Hagu i da se nada da će predstavnici međunarodne zajednice pomoći predsedniku Vojislavu Koštunici da to shvati i prihvati.

23. decembar – Na prvim parlamentarnim izborima u post-miloševićevoj Srbiji, DOS odnela ubedljivu pobedu, osvojivši 176 od 250 poslaničkih mesta. Mandate u Skupštini Srbije osvojili su još Miloševićevi socijalisti (37), Šešeljevi radikali (23) i Stranka srpskog jedinstva (14).

2001.

13. januar – Predsednik Jugoslavije Vojislav Koštunica prima u Palati federacije predsednika SPS Slobodana Miloševića, koji je, prema nezvaničnim informacijama, tražio garancije za ličnu bezbednost i bezbednost svoje porodice.
23. januar – Prva poseta glavnog tužioca haškog Tribunala Karle del Ponte Beogradu. U razgovoru sa predsednikom SRJ Vojislavom Koštunicom ispoljena su različita viđenja saradnje SRJ i Tribunala.
24. januar – Savet Evrope upozorava Beograd da je „potpuna i sveobuhvatna saradnja sa Međunarodnim krivičnim sudom“ u Hagu jedan od uslova za pristupanje SRJ toj panevropskoj organizaciji.
25. januar – Načelnik Resora državne bezbednosti (RDB) Srbije Radimir Marković podnosi ostavku. – Skupština Srbije bira novu republičku vladu čiji je predsednik Zoran Đinđić.
3. februar – Bivši jugoslovenski predsednik Slobodan Milošević u intervjuu italijanskom dnevniku „Stampa“ izjavljuje da se neće pojaviti pred Haškim tribunalom,

---

uz ocenu da je taj sud nemoralna i ilegalna institucija nalik koncentracionim logorima iz prošlosti.

10. februar – Predsednica delegacije Evropskog parlamenta za odnose sa Jugoistočnom Evropom, Doris Pak, u Beogradu traži od SRJ hapšenje „vukovarske trojke“, oficira bivše JNA Veselina Šljivančanina, Mileta Mrkšića i Miroslava Radića, kao znak spremnosti za saradnju sa Haškim sudom.
24. februar – Uhapšen bivši šef RDB Srbije Radomir Marković i još dvojica aktera atentata na Ibarskoj magistrali u oktobru 1999, kada su poginula četvorica funkcionera SPO, a lider stranke Vuk Drašković lakše povređen. Markoviću je 24. maja produžen pritvor za još tri meseca, a 6. jula osuđen je na godinu dana zatvora zbog odavanja državne tajne.
27. februar – EU odlučila da ranije sankcije protiv režima u Beogradu svede na Slobodana Miloševića i članove njegove „uže porodice“, kao i lica protiv kojih je Tribunal u Hagu podigao optužnicu za ratne zločine.
1. mart – Glavni tužilac Tribunala u Hagu, Karla del Ponte, podiže optužnicu protiv više lica za napad na Dubrovnik 1991. godine.
23. mart – MUP Srbije u Beogradu hapsi i predaje Haškom tribunalu državljanina BiH i bivšeg gradonačelnika Prijedora Milomira Stakića, koji se od 1997. nalazio na tajnoj optužnici tog suda zbog ratnih zločina nad Muslimanima i Hrvatima 1992. godine.
1. april – Uhapšen bivši predsednik Srbije i SRJ Slobodan Milošević, koji je osumnjičen za zloupotrebu službenog položaja. Miloševiću je određen pritvor od 30 dana, koji je potom produžen za još dva meseca.

Hapšenje je započeto 30. marta, a okončano nakon dva dana i posle sedmočasovnih pregovora sa novim vlastima o njegovoj predaji. Hapšenju su prethodile danoćne straže pristalica i simpatizera SPS i JUL ispred njegove kuće. – Policija hapsi pripadnike njegovog privatnog obezbeđenja, funkcionera JUL Sinišu Vučinića i privodi još trojicu članova JUL i SPS zbog pružanja oružanog otpora tokom hapšenja Miloševića, kada su povređena dva policajca i jedan fotoreporter. Vučinić je pušten posle tri meseca. Nakon hapšenja, Marija Milošević, ćerka bivšeg predsednika, ispalila je nekoliko hitaca iz vatrenog oružja.

2. april – Odgovarajući na pitanja novinara da li će Slobodan Milošević biti izručen Haškom tribunalu ako to bude uslov za donatorsku konferenciju o pomoći SRJ, predsednik SR Jugoslavije Vojislav Koštunica izjavljuje: „Ne meri se sve novcem. Postoji i nešto što se zove obraz, a to ima trajniju vrednost od novca [...] Spremni smo da saradujemo, ali to ne znači i da ćemo prihvatiti sve, pa i nešto što može ugroziti nacionalno i državno dostojanstvo zarad šake dolara [...] Pojedini naši zvaničnici još nisu svesni novih odnosa SRJ i međunarodne zajednice i činjenice da ucene ne vode ničemu.“ – Načelnik Resora javne bezbednosti MUP Srbije, general-potpukovnik Sreten Lukić, saopštava na konferenciji za novinare da je protiv bivšeg predsednika SRJ Slobodana Miloševića podneta nova krivična prijava zbog sumnje da je „sa umišljajem podstrekivao“ trojicu svojih pristalica da sprečavaju ovlašćena lica u obavljanju službene dužnosti.
7. april – Nekoliko hiljada pristalica SPS protestuje ispred zgrade Vlade Srbije u Beogradu zbog hapšenja bivšeg predsednika SRJ Slobodana Miloševića.
9. april – U Beogradu otet predsednik „Delta holdinga“

Miroslav Mišković, koji je oslobođen narednog dana posle ispunjenja zahteva otmičara. Tri nedelje kasnije francuske vlasti predale beogradskoj policiji petoricu osumnjičenih za tu otmicu.

13. april – Bivši glavni i odgovorni urednik „Ekspresa“, Đorđe Martić, na saslušanju u prekrivičnom postupku daje policiji izjavu da je nalog za optužujući tekst „Ekspres politike“ o Slavku Ćuruviji, koji je napisao novinar Miroslav Marković, potekao od predsednice Direkcije JUL Mirjane Marković. Tekst u „Ekspres politici“ praktično je bio poziv na linč i ubistvo i objavljen je par dana pre ubistva Ćuruvije.
14. april – Na svoj zahtev, Milorad Ulemek razrešen dužnosti komandanta JSO. Na njegovo mesto dolazi Dušan Maričić – Gumar.
15. april – Advokati Rajko Danilović, Dragoljub Todorović i Nikola Barović traže od premijera Srbije Zorana Đinđića da rasformira borbenu jedinicu Resora državne bezbednosti i suspenduje više funkcionera Resora državne bezbednosti za koje se sumnja da su učestvovali u četvorostrukom ubistvu na Ibarskoj magistrali, otmici Ivana Stambolića i ubistvu Slavka Ćuruvije. Trojica advokata u pismu Đinđiću obrazlažu da je ova jedinica „za potrebe bivšeg režima likvidirala političke neistomišljenike i delovala po obrascu eskadrona smrti“.
24. april – Informativna služba Generalštaba Vojske Jugoslavije saopštava da je protiv 245 pripadnika VJ pokrenut postupak, a protiv njih 183 podignuta optužnica zbog krivičnih dela počinjenih od 1. marta 1998. do 26. juna 1999. godine na Kosovu i Metohiji.
4. maj – Okružno javno tužilaštvo u Beogradu podiže optužnicu protiv bivših visokih funkcionera RDB Radomira

Markovića, Nikole Ćurčića, Milana Radonjića i Branka Crnog, zbog odavanja državne tajne. – Milorad Ulemek izaziva incidente i pali diskoteku „Tvrđava“ u Kuli.

3. jun – Na teritoriji Beograda, u jednoj hladnjači, pronađeni leševi među kojima ima žena, dece i staraca, kao i osoba u uniformama „OVK“, prenosi Radio B92, pozivajući se na pouzdane izvore bliske Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije.
11. jun – U Jagodini, ispred svoje kuće, ubijen dopisnik „Večernjih novosti“ Milan Pantić, koji je istraživao državni terorizam i veze države sa podzemljem i kriminalom.
13. jun – Na sednici Savezne vlade usvaja se Predlog zakona o saradnji sa Sudom u Hagu, a sednica saveznog parlamenta pred kojim će se naći ovaj predlog zakazana je za nedelju dana kasnije. Predsednik SRJ Vojislav Koštunica izjavljuje da je Predlog ovog zakona na sednici vlade usvojen demokratski, voljom većine, i izražava uverenje da će zakon o saradnji sa Haškim sudom biti usvojen u Saveznoj skupštini u obliku u kojem je donet na sednici vlade.
15. juni – MUP Srbije saopštava da je policija uhapsila i privela istražnom sudiji Okružnog suda pukovnika policije Milorada Lukovića (Ulemeka), zvanog Legija, i kapetana policije Branka Veljkovića, zbog sumnje da su izvršili krivična dela „napada i sprečavanja službenog lica u obavljanju poslova bezbednosti“ i „izazivanja opšte opasnosti“. Luković i Veljković su u jutarnjim satima u klubu „Bojan Stupica“ izvršili napad i sprečili policajca u obavljanju poslova bezbednosti i održavanju javnog reda i mira – navodi se u saopštenju. U klubu „Bojan Stupica“ Svetlana – Ceca Ražnatović slavila je svoj 28. rodendan.

-
20. jun – Komandant Jedinice za specijalne operacije Resora DB Milorad Luković – Legija podnosi ostavku na tu dužnost i raskida radni odnos u MUP Srbije.
28. jun – Bivši predsednik SRJ Slobodan Milošević izručen Tribunalu u Hagu na osnovu uredbe Vlade Srbije. Taj sud je 24. maja 1999. optužio Miloševića i još četvoricu visokih funkcionera njegovog režima za zločine protiv čovečnosti i kršenje zakona i običaja rata nad kosovskim Albancima u prvoj polovini 1999. godine. – Republicki premijer Zoran Đinđić u obraćanju naciji objašnjava da je vlada bila prinuđena na ovakvu odluku kako bi zaštitila interese Srbije. Izručenje, suprotno važećem Ustavu zemlje koji zabranjuje ekstradiciju naših državljana, izaziva burne i oprečne reakcije javnosti, a predsednik države Vojislav Koštunica tu odluku ocenjuje kao udarac ne samo na vladavinu prava, već i na saveznu državu. – Završena ekshumacija 40 leševa iz masovne grobnice na policijskom poligonu „13. jul“ kod Batajnice. Utvrđeno da su žrtve Albanci iz Suve Reke na Kosovu.
29. jun – Jugoslovenski premijer Zoran Žižić podnosi ostavku zbog odluke vlade Srbije da Tribunalu u Hagu izruči bivšeg predsednika SRJ Slobodana Miloševića, čime je, po njegovoj oceni, prekršen koalicioni sporazum Socijalističke narodne partije (SNP) Crne Gore i DOS. – Predsednik SR Jugoslavije Vojislav Koštunica izjavljuje posle sastanka Izvršnog odbora Demokratske stranke Srbije da će „opstati i DOS i Jugoslavija“, javlja Radio B92. „DSS najoštrije osuđuje ugrožavanje ustavnog poretka zemlje i izazivanje napetosti u društvu koje je svojim nepromišljenim potezima izazvala republička vlada“, ističe se u saopštenju dostavljenom medijima.
3. avgust – Na Novom Beogradu ubijen bivši visoki službenik državne bezbednosti Srbije Momir Gavrilović, pošto

se u jutarnjim satima sastao sa predsednikom SRJ Vojslavom Koštunicom i njegovim saradnicima. Tom prilikom, Gavrilović je preneo informacije o korupciji i prodiru organizovanog kriminala u privredni život. Posle bure koja se digla oko toga kako je informacija o tom susretu procurila u medije, iz predsedničkog kabineta je izveštaj o razgovoru s Gavrilovićem 13. avgusta dostavljen Okružnom tužilaštvu u Beogradu.

17. avgust – DSS donosi odluku da povuče svoje predstavnike iz Vlade Srbije i najavljuje da će u okviru DOS i u Skupštini Srbije pokrenuti pitanje njene odgovornosti, nezadovoljna radom pre svega ministarstva policije i pravde. Ova odluka označava početak krize u vladajućoj koaliciji, koja nije okončana do kraja godine.
28. avgust – MUP Srbije saopštava da je u dotad otkrivenim masovnim grobnicama u Srbiji iskopano više od 340 leševa. – U Palati Federacije u Beogradu održana maratonska sednica Predsedništva DOS na kojoj se raspravljalo o krizi nastaloj izlaskom iz republičke vlade predstavnika DSS i njenim zahtevima da se vlada rekonstruiše. Dogovoreno je da DOS ostane „tehnička koalicija“ dok se ne izvrše ustavne promene, ali se DSS nije vratila u vladu.
17. septembar – Okružni sud u Beogradu obustavlja krivični postupak protiv čelnika zapadnih zemalja i NATO, optuženih za agresiju na SRJ. Postupak je obustavljen jer je javni tužilac odustao od optužnice, a Vrhovni sud Srbije ukinuo presudu Okružnog suda u Beogradu kojom su odgovorni zapadni i NATO čelnici osuđeni na po 20 godina zatvora.
18. septembar – Okružni sud u Beogradu saopštava da je iz masovne grobnice u Batajnici kod Beograda iskopano najmanje 269 ljudskih leševa, mahom albanske nacionalnosti.

-
2. oktobar – Narodna skupština Republike Srbije usvaja Zakon o saradnji sa Haškim tribunalom.
  9. oktobar – Bivši predsednik SRJ Slobodan Milošević optužen u Hagu za ubistvo više od 400 i deportaciju najmanje 170.000 Hrvata.
  21. oktobar – Jugoslovenski general u penziji Pavle Strugar, koga je Haški tribunal optužio za zločine u Dubrovniku krajem 1991. godine, dobrovoljno se predao tom sudu.
  5. novembar – Skupština SRJ usvojila Zakonik o krivičnom postupku koji, pod određenim uslovima, predviđa izručenje jugoslovenskih državljana međunarodnom sudu.
  8. novembar – U Obrenovcu pripadnici MUP Republike Srbije uhapsili državljane BiH braću Predraga i Nenada Banovića i isporučili Tribunalu u Hagu. Taj sud je braću Banović optužio za zločine počinjene u logoru Keraterm kod Prijedora 1992. godine.
  9. novembar – Pripadnici Jedinice za specijalne operacije (JSO) Resora DB Srbije („Crvene beretke“) s dva transportera blokirali put ka Centru za obuku u Kuli, protestujući što su bili zloupotrebjeni u slučaju hapšenja braće Banović, koji su izručeni Haškom sudu. Posle neuspelih razgovora s premijerom Srbije, protesti su 12. novembra doveli do blokade celog Centra i dela autoputa u Beogradu. Zatražena ostavka ministra policije Dušana Mihajlovića. – Tokom pobune, Ulemek i Dušan Spasojević – Kum sastaju se sa generalom Acom Tomićem i Radetom Bulatovićem, kojom prilikom Aco Tomić daje Ulemeku garancije da se vojska neće mešati, a Spasojević poklanja generalu mobilni telefon sa kamerom.

12. novembar – Jugoslovenski viceadmiral u penziji Miodrag Jokić, optužen za ratne zločine na području Dubrovnika 1991, dobrovoljno se predaje Haškom tribunalu. – Bivši komandant JSO, Milorad Ulemek – Legija, koji je dan ranije u beogradskom Okružnom sudu dao izjavu kao okrivljeni po tužbi Vuka Draškovića u slučaju „Ibarska magistrala“, rekao je da protest pripadnika JSO prati putem inostranih medija. „Ako je tačno ono što tvrde oficiri JSO, da im je rečeno da hapse teške kriminalce, a ne braću Banović, bili su izmanipulisani. Povod ove blokade je hapšenje i izručenje Hagu braće Banović i ja ih podržavam“, izjavio je Legija, naglašavajući da sa JSO treba jasno da se upravlja bez lažnih naređenja. „Bez obzira ko je dao nalog, [savezni] zakon o Hagu nije donet i ovi momci su bili obmanuti. Kada su hapsili Slobodana Miloševića, nije bilo problema jer su imali jasan zadatak. Sada je nastao problem jer su zloupotrebljeni.“
14. novembar – Vlada Srbije smenila Gorana Petrovića sa mesta šefa Državne bezbednosti i na to mesto postavila Andriju Savića. Nakon smene umireni su protesti u JSO, koja je iz Državne bezbednosti prebačena pod direktnu nadležnost ministra unutrašnjih poslova.
15. novembar – Predsednik SRJ Vojislav Koštunica, na pitanje novinara da komentariše protest JSO, upoređuje pobunu sa štrajkom lekara i izjavljuje da se radi „o ljudima koji nisu ugrozili bezbednost države, osim kad je reč o funkcionisanju saobraćaja. Njihov posao je takav da nemaju druge uniforme – oni su se pojavili u onom što je njihova radna i svakodnevna uniforma“.
17. novembar – Protesti JSO završavaju se odlukom da se ubuduće ove jedinice angažuju samo uz odobrenje vlade i uz obećanje da nijedan specijalac neće biti pozvan na odgovornost za učešće u protestima.

21. novembar – Nedeljnik „Reporter“ objavljuje spisak 17 osoba, bivših i sadašnjih rukovodilaca MUP Srbije, protiv kojih Haški tribunal navodno sakuplja dokaze da su eventualno počinili zločine na Kosovu. Objavljen je i „spisak svedoka ili osumnjičenih, sigurnih učesnika akcije na Kosovu iz sastava MUP Srbije“, na kojem se nalazi 345 imena.
6. decembar – Predsednik Skupštine Srbije Dragan Maršićanin, član DSS, podnosi ostavku na mesto predsednika republičkog parlamenta. Skupština Srbije bira Natašu Mičić, potpredsednicu republičkog parlamenta, za predsednika Skupštine.

2002.

12. februar – Pred Tribunalom u Hagu počinje suđenje bivšem predsedniku SRJ Slobodanu Miloševiću, optuženom za genocid, zločine protiv čovečnosti i ratne zločine na Kosovu, u Hrvatskoj i BiH. U uvodnom izlaganju, glavni tužilac Haškog tribunala Karla del Ponte pored ostalog izjavljuje da taj proces ima istorijski značaj i najsnažnija je potvrda da „niko nije iznad zakona ili van domašaja pravde“. „Milosević je okrivljen kao pojedinac. Ovde se ne sudi nijednoj državi ili organizaciji. Optužnice ne pripisuju kolektivnu krivicu čitavom jednom narodu.“
18. februar – Pred Tribunalom u Hagu počeo dokazni postupak na suđenju bivšem predsedniku Srbije i SRJ Slobodanu Miloševiću. Prvi svedok odbrane je poslanik u Skupštini Kosova i bivši albanski partijski funkcioner Mahmut Bakali. Dokazni postupak po optužnici za zločine na Kosovu završen je 13. septembra, a tokom njegovog trajanja Tužilaštvo je saslušalo 145 svedoka, od kojih su najbrojniji bili svedoci albanske nacionalnosti, zatim stranci, zaštićeni svedoci i insajderi.

26. februar – Skupština Srbije usvaja Izmene krivičnog zakona, kojima je ukinuta smrtna kazna i zamenjena kaznom zatvora od 40 godina.
1. mart – Vlada Republike Srbije saopštava da će svi optuženi pred Tribunalom u Hagu, ukoliko se dobrovoljno predaju u narednih mesec dana, dobiti garancije te vlade za odbranu sa slobode.
7. mart – Predsedništvo DOS većinom glasova podržava predlog saveznog zakona o saradnji sa Haškim tribunalom, koji tehnički predviđa izručenje jugoslovenskih državljana na republičkom nivou. Predstavnik DSS je uzdržan.
18. mart – Na Gradskom groblju u Novom Sadu ekshumirano 12 nepoznatih (NN) osoba, za koje se osnovano sumnja da su žrtve rata u Hrvatskoj, čija su tela 1991. i 1992. otkrivena u Dunavu. Ekshumirana tela predata su Hrvatskoj.
27. mart – Vlada Srbije donosi novu Uredbu o saradnji sa Haškim tribunalom, koja će se primenjivati do donošenja Zakona o saradnji sa tim sudom.
28. mart – Rade Bulatović, savetnik za bezbednost predsednika SRJ Vojislava Koštunice, u autorskom članku u nedeljniku NIN br. 2674, pozdravlja promene u Resoru DB kao „pobedu patriotizma“ i naglašava da je „naročito pozitivan napredak“ postignut smenom Gorana Petrovića i „postavljanjem gospodina Andrije Savića“ na mesto šefa DB.
10. april – U Skupštini SRJ usvojen Zakon o saradnji SRJ sa Haškim tribunalom, koji podrazumeva izručenje jugoslovenskih državljana optuženih za ratne zločine tom sudu. – Tribunal u Hagu u nedostatku dokaza

povlači optužnicu za ratne zločine u logoru Kareterm (Republika Srpska) 1992. protiv Nenada Banovića, koji je odmah pušten na slobodu. Braća Banović uhapšeni su 8. novembra 2001, na pijaci u Obrenovcu, i isporučeni tom sudu.

11. april – Bivši ministar unutrašnjih poslova Srbije Vlado Stojiljković izvršio samoubistvo na ulazu u Skupštinu SRJ.
12. april – Jugoslovenski ministar za rad, zdravstvo i socijalnu politiku Miodrag Kovač izvršio samoubistvo u Madridu, gde je službeno boravio.
17. april – Savezna vlada poziva 23 osobe koje je Haški tribunal optužio za ratne zločine, od kojih su 10 jugoslovenski državljani, da se dobrovoljno predaju tom sudu. Pozivu jugoslovenskih vlasti odazvali su se Dragoljub Ojdanić, Milan Martić, Mile Mrkšić, Nikola Šainović, Vladimir Kovačević i Momčilo Gruban.
25. april – Penzionisani general VJ Dragoljub Ojdanić dobrovoljno se predaje Haškom tribunalu, pred kojim je optužen za zločine protiv čovečnosti nad kosovskim Albancima od januara do juna 1999. godine.
2. maj – Bivši potpredsednik Savezne vlade Nikola Šainović, koga je Haški tribunal optužio za ratne zločine na Kosovu, i bosanski Srbin Momčilo Gruban, nakon dobrovoljne predaje doputovali u Hag.
9. maj – Okružni sud u Beogradu nalaže policiji pronalazanje i privođenje 17 okrivljenih za koje su dostavljene optužnice Tribunala u Hagu.
15. maj – Bivši predsednik samoproglašene Republike Srpska Krajina (RSK), Milan Martić, i nekadašnji ko-

mandant Gardijske brigade JNA, Milan Mrkšić, nakon dobrovoljne predaje isporučeni Haškom tribunalu.

29. maj – Predstavnicima DSS podnose ostavke na članstvo u upravnim odborima javnih preduzeća u koje ih je imenovala Vlada Srbije i ostavke na mesta načelnika okruga.
7. jun – DSS predstavlja svoju vladu u senci, čiji je predsednik Dragan Maršićanin.
10. jun – U Beogradu ubijen pomoćnik načelnika Resora javne bezbednosti MUP Srbije, general-major Boško Buha.
11. jun – Administrativni odbor Skupštine Srbije prihvata 13 ostavki poslanika DOS i odlučuje da prestaju mandati 21 poslanika DSS, zbog neredovnog učešća u radu parlamenta. – U Okružnom sudu u Prokuplju počinje suđenje bivšem rezervisti VJ Ivanu Nikoliću, koga optužnica tereti za ratni zločin nad civilnim stanovništvom na Kosovu 1999. To je prvo suđenje za ratne zločine pred jednim civilnim sudom u SRJ. Nikolić je 8. jula iste godine osuđen na osam godina zatvora zbog ubistva dva albanska civila.
14. jun – Na Novom groblju u Novom Sadu završena ekshumacija 48 tela, od kojih je 13 tela osoba iz istočne Slavonije preuzela Hrvatska.
24. jun – Ukazom Predsednika SRJ Vojislava Koštunice smenjen načelnik Generalštaba VJ Nebojša Pavković. Za zastupnika načelnika Generalštaba VJ postavljen je general-potpukovnik Branko Krga.
18. jul – Skupština Srbije usvaja zakone o radio-difuziji, o borbi protiv organizovanog kriminala i mafije, kao i

zakon kojim se Resor državne bezbednosti MUP Srbije transformiše u samostalnu Bezbednosno-informativnu agenciju (BIA). – Predsednica Skupštine Srbije Nataša Mičić raspisuje izbore za predsednika Srbije za 29. septembar.

27. jul – Predsedništvo DOS na sednici u Novom Sadu donosi odluku da Demokratsku stranku Srbije (DSS) isključi iz vladajuće koalicije.
29. septembar – Održavaju se predsednički izbori u Srbiji. Kandidat DSS Vojislav Koštunica i kandidat grupe građana Miroljub Labus ulaze u drugi krug.
2. oktobar – U Okružnom sudu u Prokuplju počinje suđenje dvojici pripadnika Specijalnih antiterorističkih jedinica (SAJ) MUP Srbije, Saši Cvjetanu i Dejanu Demiroviću, koji je u bekstu. U prethodnom postupku oni su oslobođeni odgovornosti za ubistva 19 civila albanske nacionalnosti, ali je Vrhovni sud predmet vratio na ponovno suđenje.
13. oktobar – Održan drugi krug predsedničkih izbora u Srbiji. Izbori nisu uspeali jer je na birališta izašao manji broj birača od predviđenog Izbornim zakonom. Kandidat DSS Vojislav Koštunica osvojio je 1,991.947, odnosno 66,86 odsto, a kandidat grupe građana Miroljub Labus 921.094, odnosno 30,92 odsto glasova birača.
23. oktobar – Okružno javno tužilaštvo u Beogradu podiže optužnicu protiv više lica osumnjičenih za otmicu i ubistvo 16 Muslimana iz Sjeverina 1992. godine.
29. oktobar – Beogradska policija hapsi više osoba za koje se osnovano sumnja da su učestvovala u ubistvu generala policije Boška Buhe. „Motiv ubistva generala Boška Buhe čisto je kriminalni i reč je o terorističkom

aktu. Isti motiv je i za ostale planirane likvidacije, a cilj je da se stvori pometnja i da se preuzmu bolje pozicije u vlasti. U dosadašnjoj istrazi nije nađeno da neka politička struktura stoji iza toga“, izjavljuje Dušan Mihajlović, srpski ministar policije, povodom hapšenja Nikole Maljkovića (30), osumnjičenog za ubistvo generala Buhe.

6. novembar – Predsednica Skupštine Srbije Nataša Mičić raspisuje za 8. decembar nove predsedničke izbore u Srbiji.
27. novembar – Na šabačkom groblju ekshumirano do ovog datuma 33 neidentifikovana tela za koje se pretpostavlja da su žrtve rata u BiH i Hrvatskoj.
8. decembar – Ni ponovljeni predsednički izbori u Srbiji nisu uspeali jer je na njih izašlo 45,17 odsto birača. Najviše glasova – 1.699.089, tj. 57,66%, osvojio je kandidat DSS i predsednik SRJ Vojislav Koštunica. Kandidat SRS Vojislav Šešelj osvojio je 1.063.296, tj. 36,08%, a kandidat Stranke srpskog jedinstva (SSJ) Borislav Pelević 103.926, odnosno 3,53 odsto glasova birača. DSS nije priznala rezultate tih izbora zbog, kako je ocenila, „lažiranih biračkih spiskova“, ali su njene žalbe nadležnim institucijama odbijene.
30. decembar – Predsednica srpskog parlamenta Nataša Mičić preuzima dužnost predsednika Republike, budući da je predsedniku Milanu Milutinoviću mandat istekao dan ranije, a novi „prvi čovek“ Srbije nije izabran jer na izbore u dva pokušaja nije izašao zakonom predviđen broj birača.

2003.

7. februar – Ministar unutrašnjih poslova Dušan Mihajlović izjavljuje da očekuje da će se Milorad Luković –

Legija odazvati sudskom pozivu ukoliko mu on bude uručen na osnovu navoda Ljubiše Buhe – Čumeta.

17. februar – Zoran Đinđić operisan zbog povrede Ahilove tetive, koju je zadobio u fudbalskom meču sa pripadnicima Žandarmerije na Kopaoniku.
21. februar – Pokušaj atentata na Zorana Đinđića kod hale „Limes“ u Beogradu. Vozač kamiona (Dejan Milenković – Bagzi) pokušao je da pobegne sa lica mesta, ali je uhapšen.
23. februar – Dejanu Milenkoviću – Bagziju određen osmodnevni pritvor.
24. februar – Dejan Milenković – Bagzi pušten iz pritvora. – Vojislav Šešelj otputovao u Hag.
5. mart – Donet akt o postavljanju Jovana Prijčića za specijalnog tužioca za borbu protiv organizovanog kriminala.
12. mart – U atentatu ubijen premijer Srbije Zoran Đinđić. Uvedeno vanredno stanje. Vlada optužila „Zemunski klan“ da stoji iza atentata.
- 13 – Vlada saopštava da je do 17 sati policija uhapsila 56 osoba za koje se sumnja da su umešani u ubistvo premijera. DSS predlaže formiranje koncentracione vlade.
15. mart – Sahranjen Zoran Đinđić. Stotine hiljada ljudi na ulicama Beograda.
17. mart – Uhapšena Svetlana Ražnatović – Ceca zbog sumnje da je u bliskim vezama sa ubicama Zorana Đinđića. – Zabranjen list „Identitet“, vlasništvo Ulemeka i Spasojevića.

18. mart – Zoran Živković izabran za novog premijera Srbije. – Uhapšen Milan Sarajlić, zamenik republičkog tužioca, osumnjičen za spregu sa organizovanim kriminalom. – Zabranjen list „Nacional“.
25. mart – Policija hapsi Zvezdana Jovanovića, pomoćnika komandanta JSO, zbog sumnje da je pucnjem iz snajpera ubio premijera Srbije Zorana Đinđića. – Odlukom Vlade Srbije rasformirana JSO.
27. mart – U obračunu sa policijom ginu Dušan Spasojević – Kum i Mile Luković.
28. mart – Na Fruškoj gori nađeno telo Ivana Stambolića koga su otela, ubila, bacila u kreč i zakopala četvorica pripadnika JSO. – Vlada Srbije saopštava da je Mirjana Marković pobegla iz zemlje odmah nakon ubistva Zorana Đinđića.
6. april – Pritvoren Milorad Bracanović, zamenik načelnika BIA.
7. april – Zvezdan Jovanović priznaje ubistvo Zorana Đinđića.
8. april – Uhapšeni general Aco Tomić, bivši načelnik Službe vojne bezbednosti, i Rade Bulatović, savetnik za bezbednost bivšeg predsednika SR Jugoslavije Vojislava Koštunice, zbog sumnje da su se sastajali sa pripadnicima „Zemunskog klana“. – Potpredsednik Vlade Srbije Nebojša Čović optužuje predsednika SRS Vojislava Šešelja da je na „oproštajnom ručku“, pred odlazak u Hag, dao instrukcije za „fizičku eliminaciju“ Zorana Đinđića.
9. april – Potpredsednik Vlade Srbije Nebojša Čović izjavljuje da je čuo da su se pojedinci iz vlade viđali s Legijom. – Dragan Maršićanin optužuje potpredsednika Vlade,

Čedomira Jovanovića, da je održavao veze sa jednim od vođa „Zemunskog klana“, Dušanom Spasojevićem.

22. april – U Srbiji ukinuto vanredno stanje. Od njegovog uvođenja u Srbiji je privedeno više od deset hiljada ljudi, a u pritvoru je zadržano četiri i po hiljade. Podneto je 3.919 krivičnih prijava protiv 3.400 osoba zbog sumnje da su izvršile 5.812 krivičnih dela. Rasvetljeno je 28 ubistava, 23 ubistva u pokušaju, 45 iznuda, 15 otmica, 208 krivičnih dela neovlašćene proizvodnje, držanja i stavljanja u promet opojnih droga i više desetina ostalih težih krivičnih dela. U skladu sa Naredbom o legalizaciji oružja, do 20. aprila predato je oko 40.500 komada oružja i više od dva miliona municije različitog kalibra.
7. jun – List „Danas“ objavljuje pismo Vojislava Koštunice od 4. juna, upućeno generalu Aci Tomiću u Okružni zatvor u Beogradu, sa rečima podrške i ohrabrenjem „da izdrži“ muke na kojima se našao.
11. jun – Jovica Stanišić isporučen Tribunalu u Hagu.
12. jun – Uhapšen Veselin Šljivančanin.
1. jul – Osnovano Tužilaštvo za ratne zločine za teritoriju Srbije.
4. jul – Ukinut pritvor Radetu Bulatoviću, određen tokom akcije „Sablja“.
15. jul – Izabrani članovi Lustracione komisije.
18. jul – Nebojši Pavkoviću ukinut pritvor.
22. jul – Skupština Srbije bira Vladimira Vukčevića za tužioca za ratne zločine.

23. jul – Milorad Bracanović, bivši zamenik direktora BIA, pušten iz pritvora.
27. avgust – Miodrag Jokić, penzionisani admiral JNA, pred Haškim tribunalom priznaje da je kriv za ratne zločine u Dubrovniku.
17. septembar – Nataša Mičić raspisuje predsedničke izbore za 16. novembar.
16. oktobar – Počinje rasprava u Skupštini Srbije o poverenju Nataši Mičić.
20. oktobar – U Hagu objavljena optužnica protiv četiri generala vojske za zločine na Kosovu.
16. novembar – Održani predsednički izbori u Srbiji. Predsednik po treći put u poslednjih 14 meseci nije izabran jer je izlaznost bila samo 38,6 posto. Najviše glasova dobio Tomislav Nikolić (46, 9 posto), a sledi Dragoljub Mićunović (35, 3 posto).
22. decembar – Počinje suđenje grupi od 36 optuženih lica za ubistvo premijera Zorana Đinđića i druga krivična dela pred Posebnim odeljenjem Okružnog suda u Beogradu. Pred tročlanim Sudskim većem, kojim predsedava Marko Kljajević, optužnicu zastupaju zamenici specijalnog tužioca Milan Radovanović i Nebojša Maraš. Odbijen zahtev odbrane za izuzeće Predsedavajućeg Sudskog veća Marka Kljajevića. Branilac Dušana Krsmanovića, Miroslav Todorović, traži izuzeće Jovana Prijića. Advokat Zvezdana Jovanovića, Nenad Vukasović, traži razdvajanje postupka za ubistvo premijera od ostalih krivičnih dela, što predsednik Sudskog veća odbija.
25. decembar – Predsedavajući Sudskog veća Marko Klja-

jević pročitao iskaz Zvezdana Jovanovića: „Likvidirao sam ga lično. To je bilo političko ubistvo, jer je Hag najveća sramota Srbije.“ Navodi se i da je Milorad Ulemek insistirao na ubistvu premijera kako bi bilo zaustavljeno izručivanje optuženih Haškom tribunalu i sprečeno rasturanje Jedinice za specijalne operacije. Luković je operaciju nazvao „Stop Hagu“. Jovanović je pred policijom izjavio i da mu za likvidaciju nije obećan novac jer on „nije kriminalac“. Jovanović je, prema pročitanoj iskazu, rekao da je 12. marta sedeo u fotelji, pušio „davidof“ i da je sa prozora prostorije u kojoj se nalazio, na prvom ili drugom spratu, cev samo malo virila. Momak iz Đinđićevog obezbeđenja iznosio je premijerove štake i zaklonio Đinđića, pa tada Jovanović nije mogao da puca. Ipak, na ulazu u zgradu Vlade, Đinđić je bio čudno okrenut sa strane, a to je trenutak kada je pucao. Zatim je pucao još jednom, kako bi potvrdio pogodak, pri čemu nije želeo da pogodi Đinđićevog telohranitelja Milana Veruovića.

2004.

4. februar – Dragan Maršićanin po drugi put predsednik skupštine Srbije, glasovima DSS, G17 plus, SPO–NS i SPS. „Bolje Skupština koja radi, nego ona koja ne radi“, ocenio je Vojislav Koštunica. Boris Tadić je izjavio: „Ovo što se dogodilo u Skupštini jeste poništavanje svih vrednosti 5. oktobra. Danas je 4. oktobar 2000. godine.“
20. februar – Vojislav Koštunica dobija mandat za sastav Vlade Srbije.
22. februar – Pred Specijalnim sudom u Beogradu počinje suđenje optuženima za ubistvo Ivana Stambolića i pokušaj atentata na Vuka Draškovića u Budvi.

1. mart – Ubijen svedok Tužilaštva Kujo Kriještorac, jedan od svedoka ubistva premijera Đinđića.
3. mart – Vojislav Koštunica postaje predsednik Vlade. Vladu čine još i potpredsednik Miroljub Labus i 17 ministara.
17. mart – Eskalacija nasilja na Kosovu, kada se uništavaju, pale i ruše pravoslavni hramovi i napadaju srpske enklave. Kao reakcija, raste nasilje i u Srbiji, pale se džamije u Beogradu i Nišu i demoliraju objekti u vlasništvu Albanaca.
30. mart – Skupština Srbije usvaja Zakon o pravima optuženih pred Haškim tribunalom i članova njihovih porodica. Za Zakon glasa 141 poslanik iz redova Srpske radikalne stranke, DSS i SPS. Protiv je 35 poslanika DS i Srpskog pokreta obnove, dok je 20 poslanika uzdržano, i to iz redova G17 plus, koji je bio i jedan od predlagača zakona.
31. mart – SAD zamrzavaju pomoć Srbiji zbog nesaradnje sa Haškim tribunalom.
12. april – Bivši zamenik ministra policije Nenad Milić, komentarišući odgovor Jočića, koji je na pitanje novinara hoće li policija nastaviti potragu za Ulemekom rekao da policija za to ne dobija nikakve zahteve od suda, izjavljuje da je Ulemek okrivljen u najmanje četiri velika predmeta, a to su atentat na premijera, atentati na Vuka Draškovića na Ibarskoj magistrali i u Budvi i likvidacija Ivana Stambolića. „Postoji rešenje Suda o određivanju pritvora za sva četiri slučaja. Postoji crvena Interpolova poternica. Sud ne obnavlja potragu svakih mesec dana ili svaki put kad se promeni vlast“, rekao Milić.

-
14. april – U nastavku suđenja, i dalje zatvorenom za javnost, saslušan svedok saradnik Miladin Suvajdžić, koji ponavlja tvrdnju da je Zvezdan Jovanović pucao u Đinđića.
  19. april – Treći svedok saradnik Ljubiša Buha zahteva da javnost bude isključena tokom njegovog svedočenja. Prema nezvaničnim informacijama, Buha ponavlja brojne optužbe na račun „Zemunskog klana“ koje se odnose na ubistva, otmice i trgovinu drogom i veze s policijom, obaveštajnim službama i ljudima iz vlasti.
  20. april – U Specijalnom sudu telohranitelj pokojnog premijera Milan Veruović svedoči da su se pri atentatu na Đinđića čula tri hica, a premijera je u Urgentnom centru reanimirao doktor blizak „Legiji“. „Blic“ objavljuje da je reč o doktoru Risoviću koji je hapšen za vreme „Sablje“, a nakon što je pušten, otišao je u Kanadu.
  25. april – Šef obezbeđenja ubijenog premijera Srbije Milan Veruović izjavljuje Radiju B92 da mu je, uoči njegovog svedočenja u Specijalnom sudu, prišao službenik Suda zadužen za sprovođenje svedoka do sudnice i preneo da mu je prvooptuženi Zvezdan Jovanović poručio da ga u sudu „ne gleda mrko“.
  2. maj – Posle 14 meseci skrivanja, Milorad Luković (Ulemek), zvani Legija, prvooptuženi za ubistvo srpskog premijera Zorana Đinđića, otmicu i likvidaciju Ivana Stambolića i pokušaj ubistva Vuka Draškovića, predaje se organima MUP Srbije ispred svoje kuće u Beogradu. Ministar policije Jočić se posle ponoći sastaje sa Ulemekom u prisustvu Radeta Bulatovića.
  17. maj – Demokratska stranka Srbije izdaje saopštenje u kome se kaže se da je „bivša vlast ćutala kad su ubili premijera. Znali su ko je doneo odluku da se Đinđić ubije i znali su ko ga je ubio“.

13. jun – Održan prvi krug izbora za predsednika Srbije. U drugi krug ulaze Boris Tadić i Tomislav Nikolić.
15. jun – Milorad Ulemek – Legija izjavljuje u Specijalnom sudu da je po nalogu državnih funkcionera, tajkuna i mafijaša prebacio preko granice 600 kilograma zaplenjenog heroina.
27. jun – Održan drugi krug predsedničkih izbora. Pobeđuje Boris Tadić sa 53,7% glasova.
13. jul – Neposredno pošto je haška optužnica stigla u Beograd, Goran Hadžić, bivši predsednik tzv. Republike Srpske Krajine, beži iz svoje kuće u Novom Sadu u nepoznatom pravcu. Karla del Ponte optužuje vlasti u Beogradu da su dozvolile da im Goran Hadžić „pobegne ispred nosa“.
16. jul – Dejan Milenković – Bagzi, jedan od optuženih za učešće u ubistvu premijera Srbije, uhapšen u Solunu. Milenković je 21. februara 2003. na autoputu na Novom Beogradu, kod beogradske hale „Limes“, kamionom naleteo na kolonu automobila u kojoj se nalazio i premijer Srbije Zoran Đinđić. Tokom akcije „Sablja“ (tj. vanrednog stanja), uhapšeni pripadnici „Zemunskog klana“ priznali da je i tada u pitanju bio pokušaj atentata na premijera Srbije.
16. avgust – Na suđenju optuženima za ubistvo Đinđića svedok saradnik Zoran Vukojević naveo da je informacije o haškim optužnicama „Zemunski klan“ dobijao od Borislava Mikelića i Radeta Bulatovića.
28. avgust – Rade Bulatovic, šef BIA, sudskom odlukom oštećen sa 669.000 dinara za gotovo tri meseca provedena u pritvoru tokom akcije „Sablja“.

9. septembar – nedeljnik „Vreme“ objavljuje transkript presretnutog razgovora od maja 2004. godine, između Dejana Milenkovića – Bagzija i njegovog advokata Biljane Kajganić, u kome ona nudi svom klijentu status svedoka saradnika rečima da je to „sredila sa starim drugarima“ — ministrom policije Draganom Jočićem, „koji je odmah pristao“, i Radetom Bulatovićem, šefom BIA, koji je to potvrdio posle konsultacije „gore“ — ali da je uslov za dogovor da Milenković kaže da je on, po nalogu svedoka saradnika Ljubiše Buhe, organizovao ubistvo bivšeg radnika Državne bezbednosti Momira Gavrilovića u avgustu 2001. Biljana Kajganić, MUP, BIA i Ministarstvo pravde demantovali su ovu informaciju. Razgovor je snimila Uprava za borbu protiv organizovanog kriminala (UBPOK) MUP Srbije.
5. decembar – Ministar za ljudska i manjinska prava Rasim Ljajić potvrđuje da je haški begunac general Ratko Mladić primao do oktobra penziju Vojske SCG. Po njegovim rečima, Mladiću je penzija isplaćivana pošto je tumačenje pravnih stručnjaka bilo da je to ustavno pravo koje se ne sme dovoditi u pitanje.

2005.

28. januar – Predaje se general Vladimir Lazarević i najavljuje dobrovoljni odlazak u Hag. „General Lazarević je u razgovoru sa predsednikom Vlade Srbije Vojislavom Koštunicom doneo odluku da dobrovoljno ode u Hag i da na ovaj najteži način ispuni svoju dužnost prema otadžbini i pomogne svojoj zemlji, srpskom narodu i Kosovu i Metohiji“, saopštava vladina kancelarija za saradnju s medijima.
2. februar – Grčka izručila Dejana Milenkovića – Bagzija, jednog od osumnjičenih za ubistvo premijera Srbije Zorana Đinđića.

7. mart – Posle dobrovoljne predaje, general Momčilo Perišić stiže u Hag, gde se tereti za ratne zločine u periodu 1993–1995 (granatiranje Sarajeva, Zagreba i zločini u Srebrenici).
22. mart – Milan Obradović, bivši šef beogradske policije, i Milorad Bračanović, nekadašnji zamenik načelnika RDB Srbije, privedeni zbog sumnje da su iznuđivali iskaz od članova takozvane Makine grupe. U pritvoru su proveli dva meseca.
4. april – Policijski general Sreten Lukić smešten u pritvorsku jedinicu Haškog tribunala, pošto je doputovao iz Beograda gde se dobrovoljno predao. Optužnica ga tereti za ratne zločine na Kosovu.
25. april – U Hag doputovao general Nebojša Pavković, koji se posle nekoliko nedelja skrivanja predao vlastima u Beogradu. General Pavković se u Hagu suočava sa optužbama za zločine na Kosovu po komandnoj odgovornosti.
28. maj – Generalni inspektorat MUP Srbije nalaže zatvaranje Agencije za obezbeđenje „Lupus“ koju je osnovala Aleksandra Ivanović, supruga Milorada Lukovića — Legije, posle nalaza da je nezakonito osnovana.
3. jun – Uhapšena četvorica pripadnika paravojne formacije „Škorpioni“ zbog sumnje da su izvršili ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Njihovom hapšenju prethodio je javno prikazan snimak streljanja Muslimana u blizini Srebrenice.
29. jun – Milorad Ulemek – Legija, bivši komandant JSO, i još petorica pripadnika te jedinice, u Palati pravde osuđeni na po 15 godina zatvora zbog četvorostrukog ubistva na Ibarskoj magistrali. Radomir Marković os-

lobođen svih optužbi, na šta su usledili protesti SPO.

18. jul – Donete presude u slučajevima ubistva Ivana Stambolića i atentata na Vuka Draškovića u Budvi.
27. jul – Smenjen Jovan Prijić, specijalni tužilac za organizovani kriminal. Na njegovo mesto postavljen Slobodan Radulović, okružni javni tužilac iz Kragujevca.
21. decembar – Počelo suđenje „Škorpionima“ za ratni zločin kod Trnova.

2006.

14. februar – Milorad Ulemek, Zvezdan Jovanović i Dušan Krsmanović prisustvuju uviđaju na mestu ubistva premijera Đinđića.
11. mart – Bivši jugoslovenski predsednik Slobodan Milošević pronađen mrtav u svojoj ćeliji u Tribunalu za ratne zločine UN u Hagu. Njegovi posmrtni ostaci 16. marta izloženi su u Muzeju „25. maj“, a 18. marta sahranjeni u Požarevcu.
12. Uhapšen Goran Kljajević, predsednik Trgovinskog suda i brat Marka Kljajevića, predsedavajućeg Sudskog veća na suđenju za ubistvo premijera Zorana Đinđića. Goran Kljajević je označen kao jedan od organizatora „stečajne mafije“.
3. maj – EU odlaže pregovore sa Srbijom o asocijaciji i stabilizaciji jer Srbija nije izručila Ratka Mladića Tribunalu u Hagu. Deset dana kasnije, potpredsednik Vlade Srbije Miroljub Labus podnosi ostavku na tu funkciju.
21. maj – Crna Gora na referendumu glasa za odvajanje

od Srbije. Za nezavisnost se izjašnjava 55,5 odsto izašlih glasača, pa Srbija postaje samostalna država. Predsednik Srbije Boris Tadić prvi je zvaničnik Srbije koji je otišao u zvaničnu posetu Crnoj Gori. Srbija je 5. juna sa jedva 126 glasova u skupštini izglasala nezavisnost posle 90 godina.

15. jun – Vlada Srbije odlučuje da prizna Crnu Goru.
28. avgust – Marko Kljajević, predsedavajući sudskog veća na suđenju za ubistvo premijera Đinđića, zatražio da bude razrešen sudske dužnosti.
6. septembar – Novi predsedavajući Sudskog veća na suđenju optuženima za ubistvo premijera Srbije Zorana Đinđića je sudija Nata Mesarović, odlučuje predsednik Okružnog suda u Beogradu Siniša Važić.

BELEŠKA O AUTORU

Srđa Popović rođen je 1937. godine u Beogradu. Završio je Pravni fakultet u Beogradu 1961. i iste godine upisan u Advokatsku komoru Beograda. Partner u porodičnoj advokatskoj kancelariji koju je osnovao njegov otac, Miodrag Popović, 1933. godine. Bavio se uglavnom krivičnim odbranama. Od 1965. godine radio na velikom broju slučajeva tzv. političke delikvencije, kao i na zastupanju izdavača čije su novine i knjige bile zabranjivane. Pokretač brojnih zakonodavnih inicijativa za izmenu represivnih zakona iz oblasti slobode izražavanja u periodu 1977–1990.

Godine 1976. bio je izabran za člana osnivača (founding member) Svetske asocijacije pravnika, zatim 1990. predsednik Nezavisne komisije za ispitivanje iseljavanja Srba sa Kosova, predsednik Evropskog pokreta u Jugoslaviji, 1990–1991. pokretač i većinski vlasnik nedeljnika „Vreme“, 1993–1994. član Savetodavnog odbora (Advisory Board) Helsinškog odbora za ljudska prava u Njujorku. Dobitnik nagrade Vladavina prava (Rule of Law Award) njujorške sekcije American Bar Association za 1993. godinu.

Autor knjiga *Kosovski čvor* (sa grupom autora), Beograd, 1990, *Put u varvarstvo*, Beograd, 2000, *Poslednja instanca*, 2003, i brojnih stručnih tekstova i političkih članaka u domaćoj i stranoj periodici.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

32 : 929 Ђинђић З.

ПОПОВИЋ, Срђа

Nezavršeni proces : šta je ostalo nedorečeno tokom suđenja atentatorima na premijera Zorana Đinđića / Srđa Popović. – Beograd : Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, 2007 (Beograd : Zagorac). – 368 str. : ilustr. ; 25 cm. – (Biblioteka Sedočanstva / [Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji] ; br. 30)

Tekst lat i ćir. – Tiraž 1.000. –
Hronologija 1991–2006: str. 337–366. –
Beleška o autoru: str. [367].

ISBN 978–86–7208–139–8

а) Ђинђић, Зоран (1952-2003) - Атентат

COBISS.SR–ID 140966668

